rium exprimere ſibi breuius tempus ſtatutum fuiſſe: quia illius effectus iam conſummatus eſt, quo nondum conſumato non poſſet petere literas non facta mentione breuioris temporis ſtatuti, quia neuter litigantium illud præuenire poteſt, dict. c. ſæpè, 44. de appellat. Illo vero lapſo, nulla eſt illius exprimendi neceſſitas, nec reſidui legalis, quia nullo termino à iudice ſtatuto legitimus manet, & omni appellationi cohæret per ſe.

20 Appellationis vero an in impetratione literarum fieri mentio debeat, ſiue ab appellante, ſiue ab appellato, ſuper informatione, aut confirmatione ſententiæ impetrentur, dubitari poteſt, & eius requiri mentionem probare vidétur, text. in c. ex parte, in 1. de appellationibus, in c. bonæ, in fin. de confirmat. vtili, vel inutili. Quod ſanè in appellatione ab interlocutoria indubitantet verum eſt; quæ non tam libero pede currit, nec eadem facili late admittitur, vt latè inf. §. 11. audiemus, cum in ea, & grauis cauſa ſemper exprimenda ſit, facilius deprehendatur, an admittenda ſit. In impetratione autem literarum ſuper cauſa appellationis à definitiua eius mentionem non eſſe neceſſariam, magis probat Philip. Fráncus, in dict. c. oblatæ; ſed ſufficere exprimere, ſe cauſam contra talem, quia cauſæ appellatione, tam illa quæ ex prouocatione, quam quæ ex prima actione eſt, & inſtituitur, continetur. Cuius ſententia, etſi in impetratione iudicis à Papa, qui perinde ex appellatione, vt ex prima actione omiſſis mediis adiri poteſt, poſſet tolerari: In alió tamen ſuperiore prouocato, ſeù adito, non æquè permittendum videtur, cum regulariter adiri non poſſit, niſi per appeltionem, c. cum in Eccleſia 38. c. vt debitus honor. 59. de appellat. vt mirum non ſit, ſi appellationis mentio fieri debeat, vt inde euidentius conſtet, an ad eum appellari potuerit, an appellandi occaſio fuerit, an potius ſimulata appellatio. Qua de re, & quæ in impetratione reſcripti delegatorij exprimi debeant, latè Doctores, in dict. c. bonæ, de confirmatione vtili, vel inutili.

Quartum Præceptum.

Si murio el dadero apelante deſpues de interpueſta la apelacion: quien la proſigue, y la cauſa, y razon que tiene para ello.

Si pendente appellatione mors interuenerit, §. 4.

SVMMARIA.

1 *Appellatione pendente, ſi mors interueniat.*
2 *Morte accuſatoris accuſatio extinguitur, non crimen.*
3 *Morte rei crimen extinguitur, paucis exceptis caſibus.*
4 *Cadauera mortuorum aliquibus in caſibus pœnis animaduerſa.*
5 *Appellationem pendere propriè quid ſit.*
6 *Appellationem morte extingui quomodo intelligendum, & numeris ſequentibus.*

1 VErba etiam ſunt, tit. 13. lib. 49. Digeſtorum, & tit. 66. lib. 7. Iuſtinianei Codicis. Eorum, & huius præcepti interpretatio fluit, ex tit. 6. lib. 9. Codicis. *Si reus, vel accuſator mortuus fuerit.* Cui conſonat, l. 28. & tit. 29. tit. 23. part. 3. l. 7. l. 8. l. 23. tit. 1. p. 3. explicat Iulius Clarus libro 5. §. fin. quæſt. 51. n. 9. & num. 12. Petr. Plaza, de delictis, lib. 1, c. 38. n. 1. & ſequentibus plures relati à Ioann. Baptiſt. Bajardo, in additionibus ad Iulium Clarum, d. quæſt. 51. ex num. 30. vtiliter Anton. Gomez, 3. tom. c. 1. ex n. 38. & ex numer. 80. aliqua Bobadilla, lib. 3. Politicæ, c. 15. num. 143. ex quibus & iis, quæ eiſdem in locis notant interpretes, & praxis obſeruat diſceſ. *Morte † accuſatoris accuſationem* extingui, leg. fin. C. ſi 2 reus, vel accuſator non crimen, l. 3. §. fin. D. de accuſat. leg. ſed ſi maritus, 14. D. qui à quibus, leg. penult. Codic. de publicis iudiciis. At morte rei † crimen extinguitur: morte, id eſt, *mortalitate*, vt 3 loquitur text. in leg. vltim. D. ad leg. Iuliam maieſt. Quia non qualibet morte non inquam morte ſibi adſcita in reatu capitali, leg. penult. c. ſi reus, vel accuſator mort. vt in reatu Libonis apud Cornelium Tacitum, lib. 2. & multis exemplis relatis à Iulio Claro, & Antonio Gomez, vbi ſuprà mortalitas mors eſt communis, & naturalis. Excipitur conſtitutione Diui Marci Perduellionis crimen, leg. penult. & vltim. C. ad leg. Iul. maieſt. leg. fin. D. eodem, l. 4. Codic. de hæreticis, l. 1. in fin. D. de requirend. reis, quod morte non extinguitur, cui & alia coniungunt leges Regiæ ſuprà adductæ Clarus, & Antonius Gomez, iam relati, & omnino videndus Peregrinus, de iuribus, & priuilegiis fiſci, lib. 4. tit. 5. num. 6. cum ſequentibus, vbi congeſſit decem & ſeptem caſus, in quibus per mortem delinquentis crimen non extinguitur, quoad pœnam, reſpectu bonorum fiſco applicandorum, & reſpectu pœnæ pecuniariæ; non nullos etiam † caſus, in quibus in 4 mortuorum etiam cadaueribus pœnæ exequuntur, ex aliis leui licèt calamo recenſet Bobadilla, dict. num. 143. & etiam noſter Salorzano, lib. 6. de pœna parricidij, c. 2. An verò regulariter poſt condemnationem, pendente appellatione morte rei prorſus extinguatur crimen, quæſtionis eſt; eam facilè diſſolues ſi generaliter, iuxta præceptum noſtrum hæc obſeruaueris. Pendente appellatione, † intelligi 5 iuxta, leg. penult. C. ſi pendente appellat. pendente in num. cognitionum; id eſt, nondum re iudicata ex appellatione, vt multis hanc in rem adductis teſtimoniis oſtendit Briſonij, de verb. ſign. lib. 1. 4. fol. 488. pag. 2. quo eodem ſenſu, & rei ipſi *pendere* dicuntur, qui nondum diſcrimine liberati ſunt: longe diuerſo ab eo quo Martialis, lib. 4. Epigram. 77. dixit *Pendentem volo Zoilum videre*, id eſt, præ inuidia laqueo ſuſpenſum, vt benè ad eum noſter Laurentius Romirez obſeruat. Qua in re notandum eſt quod in dict. lege penult. ait Imperator. ibi, *in num. cognitionum pendere proponas* & ibi, *ea prouocatio ſuo ordine audiri debet*, appellationem pendentem, in numero cognitionum peragi ſuo ordine: id eſt, ſeruato ordine introductionum, quod & in ſupremis tribunalibus obſeruari oportere Regiis eſt nominatim ſanctionibus cautum.

Deindè mortem in hoc caſu intelligi, id eſt, mortem eius, qui appellauit, vel eius contra quem appellatum eſt; vel hominis, ſiue rei de cuius proprietate lis eſt. Sed ea in re ſeparandæ ſunt ciuiles à criminalibus cauſis. Mortuo enim eo, qui appellauit à ſententia in negotio ciuili, lis transfertur in hæredem, perindè, ac ſi priori iudicio mors ei contigiſſet, 1. C. ſi pendente appellatione, qui neceſſe habent, vel prouocationis cauſam reddere, vel ſtatutis acquieſcere. Planè ſi ad ciuilia munera, vel decurionatum qui fuerit euocatus, & à nominatione prouocauerit, prouocationeque pendente deceſſerit, ea quæſtio morte finita eſt, leg. ſi pater, 4. C. ſi pendente appellatione, ergo hæredes eius, niſi præteriti temporis ratione, ea proſequi non tenentur; quoniam ſi per malitiam nominatus prouocauit, & quia non geſſit res in periculo ſunt nominati, hæres, aut prouocationis cauſam reddet, iuxta dict. l. 1. aut in quod intereſt reipublicæ, aut minoribus condemnabitur, leg. quamquam, 15. Codic. de excuſat. tut. vbi plura adducit gloſſ. verbo, *Examinanda*, quamvis eo 6

caſu ei longior terminus ad appellationem proſequendam, quam defuncto indulgendus ſit, ex ratione leg. 28. verſicul. *Eporque los herederos*, tit. 23. part. 3. quæ nominatim, id expreſsè probat, & ortum habuit, à leg. fin. C. ſi pendente appellat. & Azonis doctrina in ſumma illius tit. n. 3. de cuius leg. fin. interpretatione, ne ei obſtet, leg. cum antiquioribus, Codic. de iure deliberandi, vide omnino Iacobus Cuiacium, lib. de diuerſis tempor. præſcript. c. 16. quod eſt menti tenendum: quotidiana enim quæſtio eſt in nominationibus ad munera, oneraque ciuilia de quibus plura latè Auendañus de exequendis mandatis, c. 16. ex num. 14. Bobadilla, lib. 3. c. 8. ex n. 38.

7 In negotiis vero criminalibus ita diſtinguendum, vt ſi accuſator appellatione pendente, mortuus ſit, accuſatio quidem, & appellationis inſtantia, ipſo iure perimatur: crimen non ita, cum ab aliis ſi ſint quorum interſit, aut à quolibet de populo, ſi crimen ſit publicum de quo poſſit iudicium inſtitui, ex his quæ ſuprà num. 1. diximus. Mortuo vero reo accuſato aduerſus quem lata fuit ſententia, de cuius viribus interpoſita appellatione diſputatur; ſi ſententiam rei perſonam, ſiue ſtatum non etiam eius bona reſpiciat appellatio, & inſtantia cum toto iudicio euaneſcat, lege 1. D. ſi pœna appellat. l. 8. in 21. part. tit. 23. p. 3. exceptis criminibus de quibus ſuprà n. 2. quoniam ſi in eis ex integro etiam mortuis reis iudicium inſtitui poteſt, cum morte non extinguantur, longe magis iam cœptum proſequetur. Quod ſi bona quoque ſententia reſpiciat, diſcrimen eſt etiam adhibendum. Quoniam ſi priori ſententia contra quam reus appellauit bona item eius expreſſim publicata ſuit; morte eius crimen, id eſt, cauſa capitis extinguitur, ſed quæſtio bonorum ſpecialiter publicatorum non extinguitur, dict. leg. 1. D. ſi pendente appellatione, dict. leg. 28. verſic. *ciertamente.* Si verò tacitè, vt ſi deportatus ſit, nullo alio adiecto: morte eius, & crimen, & quæſtio bonorum extinguitur, & bona tranſmittuntur ad hæredes, vt eiſdem eſt iuribus cautum, & l. 3. C. eodem tit. ſæpè ergo multis in partibus iuris multum intereſt exprimatur quid, an verò tacitè intelligatur, quod & probat, leg. fin. C. ſi reus vel accuſ. mor. fuer. Repetitio verò bonorum ſcelere quæſitorum nunquam perimitur, nec ſi priori ſententia abſolutus ſit reus, ſicuti nec bonorum ſpecialiter publicatorum priori ſententia. Nec probat contrarium, leg. 2. Cod. eodem, quia obſignatio bonorum abſentis rei non eſt publicatio, nec adnotatio inter reos, eſt condemnatio, licèt ab ea quoque appellari poſſit, planè quid *ſit adnotare*, & abſentis rei bona *obſignare* diſces, ex l. 1. 2. & 3. D. de requ. reis, Briſonio, & aliis de verbor. ſignificat. eodem verbo, & iis quæ ad illum titulum, de requir. reis benè ſcripſit Vveſembechius.

8 Morte verò hominis, cuius de proprietate lis agitur, pendente appellatione, vel etiam priori iudicio, litem durare propter peculium, fructus, partus, & ſtipulationem de euictione probabis, ex l. penult. C. ſi pendente appellatione, leg. vtique, 16. D. de rei vindicat. quamvis quoad condemnationem interſit multum inter bonæ, vel malæ fidei poſſeſſorem, vt videbis, ex l. 29. tit. 23. part. 3. vbi plura Greg. congeſſit.

Quintum præceptum.

Si el ve ſe preſenta en grado de apelacion en ſegunda, o tercera inſtancia, no apelo en las primeras por miedo del iuez inferior, y que diligencias ſe han de hazer en eſte caſo, paraque el ſuperior admita la apelacion, y que quando el apelante eſtuuo impedido.

De his qui per metum iudicis non appellauerunt, §. 5.

SVMMARIA.

1 *Appellandi facultas omnibus nominibus cauſis omni iure conceſſa.*
2 *Appellantibus vis nulla inferenda, & qua pœna iudicis vim appellanti inferentis.*
3 *Lex 4. tit. 10. part. 7. animaduerſa.*
4 *Appellationis omiſſio eius, qui metu non appellauit iudicati executionem non remoratur.*
5 *Iudicis præſentia, metus allegationem excludit.*
6 *Veritati omnis cedit præſumptio.*
7 *Appellationem metu omittenti, quomodo iure ſuccurſum.*
8 *Appellanti vis multis modis infertur à iudice, & ab actore.*
9 *Commodum ex improbitate ſua nemo conſequi debet.*
10 *Metus non appellantis, quomodo probandus.*
11 *Proteſtatio eius, qui per metum non appellauit, quando & quomodo facienda.*
12 *Appellationem omittens, quia impeditus, quomodo ſibi cauere debeat.*
13 *Appellationem ob paupertatem omittens de impedimento, an proteſtari oporteat.*
14 *Appellationem iudicis metu omittens aduerſus eum, in ſyndicatu agi.*

OMnibus grauatis, & oppreſſis, cum & in maioribus; & in minoribus cauſis appellandi libera facultas ſit, c. ad Romanam, c. omnis oppreſſus, 2. quæſt. 6. c. de appellat. 11. de appellat. leg. & in maioribus, 20. leg. ſiquis, 30. C. eodem l. 2. tit. 23. part. 3. prohibeantque Imperatores † vim, aut minas appellantibus inferri, & ſiquis prohibeat victos appellare minatur ſe vltores futuros, l. minimè, 12. d. l. ſiquis 30. C. eod. Teneanturque l. Iulia, de vi publica, qui cum imperium poteſtatemve haberet ciuem Romanum aduerſus prouocationem, ne cauerit, verberauerit, iuſſeritque quid fieri, aut quid in collum iniecerit, vt torqueatur, leg. Iulia, 7. D. ad legem Iuliam, de vi publica conſonat, l. 4. tit. 10. part. 7. cuius verba propter quæ in fin. habet referri libuit. *Sientenſe por agrauiados los homes de los iuyzios de los iuzgadores, e piden alzada para delante del Rey. Et ales iuezes, y à que con gran ſoberuia, e malicia que ay en ellos, ò por ſer muy deſendidos, que los no quieren dar alzada, ante los des honran diziendoles mal, ò prendiendo los. E por ende dezimos, que qualquier iuzgador que ſobre tal razon como eſta fizieſſe, ò prendieſſe, ò mataſſe ò deshonraſſe à algun home, que deue auer por ende otra tal pena, como ſi fizieſſe fuerza con armas.* † Sequuntur elegantiſſima, & perpetuo menti tenenda verba. *Porque muy fuertes armas han para fazer mal aquellos que tienen voz de Rey quando quiſieren vſar mal del lugar que tien.* Iuxta quæ accipies, leg. 26. ad fin. tit. 23. part. 3. l. 12. tit. 16. libro 3. ordinam. l. 12. tit. 18. libro 4. nouæ Recopilat. Quia tamen iure ciuili non prodeſt condemnato ad fugiendam, vel differendam iudicati executionem ſi dicat, aut prætexat,

prætexat, ſe metu, ſeu formidine iudicij non auſum
fuiſſe, appellare, ſed rebus iudicatis omnino ſtandum
ſit nec appellandi, aut aliter ſententiam attentandi
poſt lapſa tempora permittenda ſit poteſtas l.1. l.2.
Codic. de iis qui per met.iudic.non app. Quaſi ſcili-
4 cet † vanus ſit, qui prætexitur metus à iudice, apud
quem omnia iura, nihilque ex periculo metus ſuſ-
pectum eſſe ſoleat, dict.l.1.leg.non eſt veroſimile, 23.
D.de eo quod met.cauſa. *Non eſt veriſimile* (inquit
Vlpian.) *compulſum in vrbe inique debitum ſoluiſſe,
eum qui clarum dignitatem ſe habere pratendebat, cum
potuerit ius publicum inuocare, & adire aliquem poteſta-
te præditum, qui vtique vim eum pati prohibuiſſet. Sed
huiuſmodi prædi præſumptioni debet apertiſſimas proba-
tiones violentiæ opponere.* Cuius verba attexere libuit;
belliſſimè enim hiſce oſtenditur iudicis præſentiam
metum omnem excludere. Sic enim interpretanda
ſunt illa, *& adire aliquem*, poteſtate prædium. Ne-
que id tantum verum, & id eo loci inſinuatur ſi ab
eodem iudice vis inferatur, licere vim paſſo, *ius pu-
blicum inuocare*. Quod autem, *ius*, ſit, id quod *publi-
cum*, ab Vlpiano ibi appellatur, magna inter noſtros
concertatione diſcutitur. Rem tamen accuratiſſimè
explicuit eruditus Dominus Laurentius Ramirez de
Prado Hiſpanus, Regius in ſupremo Rei Dominicæ
Senatu Conſiliarius, lib. ſingulari, cui nomen Teſſe-
ra legum, ſection.3. ex pag.34.ad pag.42. eum vide.
6 Quia tamen omnis præſumptio † veritati cedit, dict.
leg.non eſt veroſimile in fin.principij, leg. optimam,
14.Codic. de contrahenda, & committ. ſtip. ſi facti
veritas hanc iuris præſumptionem diluat, hoc eſt, ſi
non vanum, ſed iuſtum fuiſſe timorem demonſtre-
tur, vana non erit, nec inutilis iuſti metus allegatio,
veluti cum appellans à iudice vim ſuſtinet, vel ver-
borum forte, vel carceris, aut detentionis, dict.l.2.Co-
dic. de his, qui per metum, l.3. ſed eximendi, 4.D. ne
quis eum, qui in ius vocatus eſt, l.3.§. veti, cum leg.
ſeq.D.de eo quod metus cauſ. quod & ex aliis cauſis
eſſe poteſt, veluti ex minis, dict.leg. non eſt veroſi-
mile, §.ſi iuſto metu, tortuo vultu, aut ex iudicis an-
tecedente conſuetudine male tractandi eos, qui ap-
pellant impotentia magiſtratus, etiam ſi vnicum eius
rei extaret exemplum, Alexand.in leg.de pupillo, 5.§.
ſiquis ipſi prætori, D.de operis non.nuntiatione. Ergo
7 † quamvis aliàs, quæ metu facta ſunt actione, quod
metus cauſa reſcindi poſſint, ſic coactus abſtinere ab
appellatione reſtitui debeat, vt adhuc appellare poſ-
ſit, etiam poſt lapſa tempora, leg. metum, 9.§.ex hoc
edicto, D. de eo quod metus cauſ. ea tamen reſciſſio-
ne, & reſtitutione hic opus non eſt, cum hoc iuſto
metu conſtrictus in propoſito pro appellante ha-
beatur, l.2. ad fin. Codic. de his qui propter metum
iudicis, c.fin. ibi, *ad appellationis reputari beneficium
conuolaſſe*, de appellat.l.22.ad fin.tit.23.p.3. Specula-
tor, tit.de appellationibus, §.1.verſic. *Si propter metum
iudicis*, Bart.in dict.§.ſiquis ipſi Prætori, & in l.1.§.ſi-
quis, D.de appellationibus. Ferrara, lib.2. c.7. Gregor.
in d. l.22.& in l.27.tit.27. p.3. & alij infrà referen-
di, quæ deciſiones ſic explicandæ, & exornandæ ſunt.
8 Primò quod Cæſares, in dict. l. 2. & Martianus I.
C.leg.cum quidam, 7.D.eod.& Pontifez, in d.c.fin.de
illato à iudice metu, ſiue violentia ſtatuunt probat-
que, d.l.22.p. admittendum, ſi ab aduerſario, ſiue ab
alio illatus metus ſit, veluti ſi ille, vel retinuit, vel re-
tineri fecit appellare volentem, aut aliter vim illi in-
ferat, & ei minatus eſt. Quod ſanè, d.c.fin. verba ſa-
tis demonſtrant, quæ præciſe de iudicis metu non lo-
quuntur, ſed indeterminate de iuſto metu, & ſic cu-
iuſcunque perinde litigatoris, vt iudicis expreſſius, in
l.27.verſic. *E aun dezimos, que ſi la parte que ſe ſin-
tiere agrauiada del iuyzio, dixiſſe, è prouaſſe, que noio-
ſo tomar alcada, ò ſeguirla por miedo que le feririan, o
le matarian, o le prenderian, que le deue oyr el iueze,
e deue oyr el pleyto, e librarle ſegun fallare por dere-
cho bien aſſi como ſi ſe huuiera alcado*, tit.23.p.3.& ſa-
nè magis ex facto litigatoris, quam iudicis, ne ille 9
† ex facto, ſuo & improbitate hoc commodum omiſ-
ſæ appellationis conſequatur ex ratione, leg. itaque
fullo, 12.D. de futuris, nam in omni iuris parte, cum
per eum cuius intereſt aliquid fieri ſtat, quominus
fiat, habetur, ac ſi factum fuiſſet, imò pro facto habe-
tur, id in quo quis alium perhorreſcit quominus fiat,
leg.in iure ciuili, 261.leg.in omnibus cauſis profecto,
39.D.de reg.iur.

Secundò de hoc iuſto metu conſtare omnino de- 10
bere, quo autem modo variè deciditor Imperatur, in
dict.l.2. in præſentia bonorum virorum, ſeù hone-
ſtarum perſonarum conteſtationem, ſiue proteſtatio-
nem fieri expoſtulat Martianus, in d.leg.cum quidam
ad bonos viros eam conteſtationem non reiicit, ſed
publice eam poſſe fieri ſcribit, etſi coniungas, d.l.2.
hoc quidem non quandocunque, ſed intra legitimos
dies, hoc eſt quibus appellare licuit: ita vt coniun-
ctim hæc tria requirantur, vt vno horum deficiente
huius rei effectus conſtitui non poſſit, quartum addit
text.in d.c.fin. intra legitimum tempus, hanc prote-
ſtationem iudici, ſi eius copia haberi poſſit, intiman-
dam, & quidem expreſſis appellationis cauſis, quas
& Imperator exprimi vult in ipſa antecedenti prote-
ſtatione in ipſa, l.2. † Verum, cum tanti periculi ſit 11
in hac proteſtatione ipſi iudici facienda, quantum in
ipſa appellatione, eam coram iudice, etſi illius copia
haberi poſſit, faciendam non eſſe, ſed indiſtinctè co-
ram honeſtis perſonis fieri poſſe, ex dict. l.2. docent
omnes, in dict.c.fin.& probat. nominatim, d. l.22. ad
fin.tit.23. p.3. eſtque moribus receptum, & genera-
li fere conſuetudine admiſſum, vt coram quacunque
publica perſona interpoſita appellatio, ſiue etiam fa-
cta proteſtatio ſufficiat, vt ex aliis in eodem c.fin. ſub
num. Ioannes Vvameſius recenſuit. De qua eadem
proteſtatione Bart. in leg. non ſolum, §.morte, n.11.
num.26. D. de oper. noui nunciat. Bald. in cap.1.
col.3. de milite vaſſallo, qui contumax eſt, & de ea-
dem plura, Antonius Nicellus, tract. de concordia
gloſſarum ſub n.139. Gundiſaluus de Paz, in praxi,
1.tom.6.p.in procem.n.52.

Idem etiam admittes, quo caſu quis propter impo- 12
tentiam, ſiue impedimentum appellationem non in-
terpoſuit, ex ratione, & verbis, leg.fin. §. illud, ibi:
Vel aliam inexorabilem cauſam ſubſecutam. Codic. de
temporibus appellat. c.ex ratione, 8.de appellationi-
bus, quæ iura, aut elapſa reſtituantur, vt eiſdem in lo-
cis latè notant interpretes, & nominatim Ioann.Vva-
meſius, d.c.8.num.3.& 4.eadem etiam ratione, & ad
omittentem extendenda ſunt, propter expreſſam, 1.c.
ſententiam, in leg.ſi procuratorem, 8.§ ſi ignorantes,
ibi: *Quid tamen ſi paupertas eis non permiſit, excuſata
eſt eorum inopia*. D.mandati, qui in fideiuſſoribus, qui
in maiorem quantitatem damnati, quam debiti ra-
tio exigebat prouocationis auxilium omiſerunt, lo-
quitur, & eos nihilominus iuuandos eſſe affirmat.
Et quamvis raro † contingere ſoleat, quem ob pau- 13
pertatem appellationem non interponere, illamve
omittere, frequentius illam non proſequi. Id ad quod-
cunque aliud impedimentum extendenda eſt ex ra-
tione, l.2.§.quod diximus, D.ſiquis cautionibus, qui-
bus caſibus, etſi ſint, qui putent ſic appellare impe-
ditos, de eo impedimento proteſtari debere, verior
ſententia eſt, eius probationem ſufficere, vt latè diſ-
putans probat Cacheranus, deciſ. Pedemontana 12.
& cum multis Ioſephus Maſcardus, de probationi-
bus, volum.1. conſ.116. ex num.7. Mattheus de Af-
flictis, deciſ.50.diſputat etiam Andr. Tiraquel. de re-
tract. lignag.§.9. gloſſ.3. & vltim.n.9.Dec.conſ.357.

Quibus addes eum qui propter metum, vel non 14
appellauit, vel aliàs iniuſtæ, & iniquæ iudicis ſenten-

tiæ aſſenſum præſtitit, aduerſus eum, etiam in ſyndi-
catu agere poſſe, vt latè poſt alios reſoluit Petr.Auēd.
reſp.11.ex num.1.Franc.Auiles, in cap. prætor. c. 1.
num.19.& Hier.Cauallos, 1. tom. pract. com. c.153.
Couar.in 4.2.part.c.8.§.12. num. 18.

Sextum Præceptum.

*Si auiendo ſe interpueſto la apelacion, hizo el
apelante nueuos autos ante el iuez inferior de
quien apelò ſera viſto apartarſe de la apelacion,
y quando lo podra hazer.*

Quando liceat appellanti ab appellatione diſcedere §. 6.

SVMMARIA.

1 *Appellationi in criminalibus renunciari non poteſt.*
2 *Appellationi in ciuilibus renunciari poteſt.*
3 *Appellationem deſerere quando in ciuilibus liceat.*
4 *Appellationis deſertio, quem effectum habeat.*
5 *Appellationis deſertio regulariter non præſumitur.*
6 *Appellationis deſertio ex quibus actibus præſuma-
tur, & num.7. & num.10.*
7 *Appellationem an deſerat, qui iterum coram appel-
lato iudice comparet.*
8 *Appellationem non deſerit, qui in alia cauſa coram
appellato iudice comparet.*
9 *Recuſari an poſſit iudex in vna cauſa ex eo quod in
alia ab eius ſententia ſit appellatum.*
11 *Appellationis deſertionem qua proteſtatio excludat.*
12 *Appellationi acquieſcens in ſyndicatu ob iniquam
ſententiam aduerſus iudicem non agit.*

1 ETſi in criminalibus interpoſitæ appellationi re-
nunciare non liceat, nec audiatur damnatus,
prouocati reſiſtens, leg. in tantum de appellat. leg. ad
dictos, C. eodem, leg. ſi non defendantur, de pœn.
obſeruant relati à Farin.in praxi quæſtion.101.num.
20.quibus addo Afflict.deciſ. 78. num. 3. Ioann. de
Ferratiis, in tractatu de appell.lib.1. cap. 5. num.62.
vt interim demirer Dynum, Bartol. & alios relatos
à Farinac. ſuprà numero 21.contrarium aduerſus ſu-
2 prà in re tenuiſſe. In ciuilibus † tamen iudiciis ap-
pellanti licet, aduerſario quantumvis reluctante, ab
appellatione interpoſita reſilire cum eius vtilitatem
contineat appellatio, leg. nemo, hoc titul. in Cod.
Theod.& proprium ius à ſe abdicare vnicuique ſit li-
berum, leg.iuris gentium, §.ſi paciſcar, de pactis, leg.
ſiquis Codic.de Epiſcopis, & clericis. Quod ſic acci-
3 pere † oportet, ſi appellatio prouocato iudici oblata
non fuerit, & ſumptus aduerſæ parti reſtituantur; re-
bus enim non integris, hoc eſt appellatione ad ſupe-
riorem iudicem introducta, renunciatio non admit-
titur, leg.ſiquis libellos, C.hoc titul. capit. quamvis,
10.de elect.in 6.cap.interpoſita, 70.§. ille, hoc titul.
quibus iuribus contra Vvames ſententiam, quam
defendit, in dict. §. ille ſatis, in principio, obſeruant
Petr.Gregor.lib.50.ſyntagm.capit.2. numero 42. Pa-
pin.libr.19.titul.1.arreſto.18.Oſaſcus, deciſ. 131. nu-
mero 12.Peralta, omnino videndus, in leg.ſtatu liber.
§.Stychum, numero 4. deleg. 2. Felin. in cap. cum
Ioann. num. 19.de fid. inſtr. Areſminus Tepatus, in
compendio quæſtionum iuris, tom.1. tit. de appellat.
ingen.numero 1.& ſeq.Donel.libro 28.comm.capit.
6. proſequitur latè Thuſc.pract.concluſ.tom.2.concl.
386.per tot.

4 Effectus huius renunciationis, vt appellandi ite-
rum, proſequendæquè appellationis poteſtas renun-
cianti præcludatur, ni cauſæ, qua de agitur fauor aliud
expoſcat fauori matrimonij tribuitur indirectè, hoc
titul. quem text. ſic accepit Cuiac. ibi poſthum. 7. &
vt iudez à quo, cuius per appellationem erat ſuſpen-

ſa iuriſdictio, poſſit rurſus de cauſa cognoſcere, dict.
§.ille, capit.accepta.35.hoc titul. vbi verba illa, *niſi
partes conſenſerint*, etſi vtriuſque ex litigantib.conſen-
ſum requirant, quod contra gloſſam, rectè aduertit
Vvameſius, ibi non tantum excludunt renunciatio-
nem, quæ vnius tantum voluntarie peragitur, vt Cu-
iac. ibi monet, vnde & ſola vnius profeſſione appel-
lationem remouerit conſtat.l.1.§. ſiquis à quibus ap-
pellat.

Verum cum renunciatio non factis minus, quam 5
verbis fieri poſſit, dubitari ſolet, quibus actibus cauſa
inducatur, & licèt in dubio nunquam deſerta præ-
ſumatur, vt poſt plures reſoluunt, Maſcard. concluſ.
117. Menoch. de præſumpt. libro 2. præſumpt. 96.
latè Lancellot. de attentatis, libro 1. ampliatione 1.
numero 22. Pleriquе † tamen ſunt actus, ex quibus 6
renunciandi appellat. animum ius coniicit, puta ſi
ſententiam condemnationis approbet, vt docet Bar-
tol. conſ. 101. numero 4.volum.1. eius petita execu-
tione, Grammat. deciſ.103. numero 41.Bartol.con-
ſil. 150. volum. 1. aliiſve modis quibus ſententia
probari creditur, quos congeſſit Thuſcus, verbo, ſen-
tentia, concluſ. 181, ſi ei ſtare ſpondeat, quod obſer-
uat Crauet. conſil.103.numero 13. ſi fatalia appella-
tionum labi ſit paſſus l.23.tit.23.part.3.l.1.& 2.& 5.
titul 18.libro 4.Recop. proſequitur poſt alios Azeue-
do, in dict, l.1.numero 70. ob deſidiam enim appellā-
tis in interponenda, proſequenda, & finienda appel-
latione deſerta iudicatur, dictis iuribus, quod non in
ciuilibus tantum, & in criminalibus cauſis procedere
affirmat Gregor.in dict.leg.P.Auend. reſponſo.2.nu-
mero 5.etſi ſupremi iudices earum cognitionem, de-
ſertatione non obſtante, ſoleant proſequi, vt teſtatur
Couarr.1.variar. capit.10.in fin. Azeued. in dict.l.2.
numero 20.

Sunt & alij caſus, in quibus appellationi renuncia- 7
tum præſumimus, quos congerunt Bellarm. concluſ.
706. Rib. ad conſtit.Gall.3.tom.titul.de appellat.art.
15.per tot.Thuſc.ſuprà concluſ.387.inter quos is eſt
præcipuus, cum interpoſita appellatione iudicem à
quo appellans eandem cauſam proſecuturus adiit,
capit. gratum, de offic.deleg. capit. cum veniſſet, de
teſt.capit. quoad conſultationem, de re iudic. leg. ad
ſolutionem, C.eod.capit.ſolicitudinem, 54. hoc titul.
quibus in locis ordinarij diſputant, & vltra eos Ioan.
Gail. quæſt.17.in deciſ.aduerſ.Alexand. conſil.146.
num.21.lib.5. Anch.conſil. 6. numer. 3. puta ſi te-
ſtes coram eodem iudice denuo producat, dict. capit.
cum veniſſet,* vel inſtrumenta, dict. capit. gratum,
Surdus, conſil.35.per tot.Rota, deciſ.476.in nouiſ.Ma-
ranta, de ordin.iudic.6.part.2.actu princip. num.425.
Guid. Pap.deciſ. 364. per tot.cum pluribus quos ibi
refert Steph.Grac.diſcept.forenſ.diſceptat.141.nume-
ro 22. cum ſeq. Aliumve actum gerat appellationi
contrarium vt docet Felinus conſil.13.alioquin ſi ap-
pellationi actus contrarius non ſit, vt ſi appellatio-
nis porrigat libellum, petat apoſtolos, nec ſententiæ
acquieuiſſe creditur, nec appellationis, remedium,
à ſe amouiſſe. Dixi † eandem cauſam, quia ſi in alia 8
cauſa coram iudice à quo compareat appellās non ex
hoc videbitur ab appellatione receſſiſſe, poteſt enim
in vna cauſa interpoſita appellatione aliam appellās
apud eundem iudicem proſequi, vt & coram eodem
conueniri, à quo in alia cauſa prouocauit, l.1. D.apud 9
eum à quo appellat. aliam cauſam agere compelli,
quo caſu, & appellationis, & recuſationis beneficium
iure Pontif. ei conceditur aliter, atque Cæſareo iure
quo etſi gratus in hac ſecunda cauſa appellare poteſt,
non tamen ante illatum grauamen iudicem, vt ſuſpe-
ctum recuſare, vel ex eo ſolo, quod antea ab eius ſen-
tentia prouocauerat, nec enim ius ciuile iuſtam hanc
ſuſpicionis cauſam credidit vt Pontificium, quod cō-
tra Bartol.rectè probat. Vvames, in capit. ad hæc 6.

numero 1.& 2.hoc titul.Ex ſuperioribus primo infero,rectè,in dict.capit.interpoſita, §.ille, renunciatum appellationi videri, ex eo quod appellans iudici inferiori à quo prouocauit cauſam remitti poſtulauit, voluit enim coram eo litem proſequi, quod tamen non ita ſtricte accipiendum eſt, quaſi renunciatio appellationis non aliter inducatur,quam ſi appellans à iudice ad quem eam remiſſionem expoſcat, poteſt enim iudice appellationis non adito, remiſſione non petita, is ſponte ad inferiorem reuerti, ex eoque ſat videbitur appellationi renunciaſſe, quo reſpexiſſe videtur S.P.ibi,*De iure remittatur*, hoc eſt, vel petente appellante remitti debet vel comparente eo remiſſa cauſa intelligitur, quæ verba in hunc ſenſum accepit Vvames,ibi. numero 4.

10 Secundo infero,eum,qui tertium ad ſoluendum,id quod condemnatoria ſententia præſtare iuſſus eſt expoſcit appellationi renunciare,docet Mat.in l.14.tit. 10.gloſ.2.num.9.lib.5. Recop. & alij plures relati à Ceuallos,pract.commun.n.732.num.1.2.& 3.quibus adde deciſionem Lucanam,24 n.18.Guido ſing.186. faciunt expreſſa iura, ex leg. ab eo.C. quomodo, & quando iudic.in leg.fin.Cod.de temp. in dict.leg. ad ſolutionem,id, quod non in interpoſita tantum, ſed in interponenda appellatione procedere commune Neotericorum eſt placitum,vt reſoluit Mexia ad leg. Toleti.6.par.ſecundi fun.num.4.& 5. exploſa Innoc. in dict.capit.quoad conſultationem, & aliorum antiquorum ſententia, qui etſi interpoſitæ appellationi prorogatione termini petita,renunciari fatentur: ad interponenda tamen, ex hoc ſolo non eſſe receſſum aſſerebant, quorum ſententia tunc demum procedet, vbi metu iudicis perterritus condemnatus ſoluit,aliàs non ſoluturus,docet Abb.in dict.cap.quoad conſultationem,num.15.admittunt Ceuallos,& Mexia ſuprà vtrum autem prorogatio termini à procuratore petita noceat domino,diſputat Hippol.ſing. 86.

11 Superiora omnia limitanda ſunt,vbi iudicem à quo appellans adiens proteſtatur,ſe non animo diſcedendi ab appellatione coram eo comparere,cum non renunciatio hæc præſumptione nitatur, indubie proteſtatione elidetur præſumptio,vt conſiderat Cuiac. in dict.capit.ſolicitudinem, & per eum text. ita reſoluit Bart. conſil. 180.Oldrad.conſil.301.nu.5.& 303. n.6. Zabarel.conſil.52.n.6.* Guid. Pap.deciſ.364.per tot. ſed ſi talis proteſtatio non interuenerit, ſi appellans producat teſtes, vel inſtrumenta coram iudice à quo, appellationi videtur renunciare, dict. capitul. ſolicitudinē,ibi;*Sed ſi verbo,vel facto appellationem ſe velle proſequi proteſtetur*,notant Surd.deciſ.35.nu.11.vol.2. Grac.diſcept.libro 1.cap.101.nu.11.vbi plures refert. Proteſtatio enim ad omnes actiones futuras refertur, vt docet Bart.in leg.non ſolum, §.morte,imò eorum tantum cauſa fit,vt poſt imolam,& Felin.in cap.cum de conſt.Caſt.in leg.pacta nouiſſima, Codic.de pact. conſiderat in propoſito Afflict.deciſ.78. num.5. vnde cauendum à Calder.conſil.211.Anch.conſil.6. num.3. qui contrarium ſunt tuiti,ex eo quod per actum proteſtationi contrarium ab ea receſſum videtur: hoc enim in proteſtatione iudiciali non procedere affirmant Ioann.Andræ.in dict.cap.ſolicitationem, Imola,& Felin.ſuprà.

12 Pro coronide obſeruo, quod etſi iniquæ iudicis ſententiæ acquieſcens poſſit aduerſus iudicem in ſyndicatu agere,vt diximus,§.præcedenti,in fin.ſi tamen expreſsè appellationi renunciet,ſecus erit,omni namque iuri ſuo renunciaſſe creditur,vt poſt alios Ceuallos defendit.10.tit.comm.quæſt. 153.

Septimum Præceptum.

De que iuez,ò iuezes ſe interpuſo la apelacion, y ſi el iuez no la admitte,como ſe ha de proueer de remedio à el apelante.

A quibus appellare non licet §. 7.

SVMMARIA.

1 *Appellare ab omnibus iudicibus non ſemper licet.*
2 *Appellare à Principis ſententia non licet.*
3 *Appellari à S. Pontifice,an poſſit.*
4 *Appellare à ſupremo Regis conſilio nō licet;& quare.*
5 *Appellari à Principis reſcripto poteſt, & quare.*
6 *Reſtitutionis beneficium aduerſus Principis ſententias conceditur.*
7 *Appellatione remota poteſt committi à Principe cauſa, tam in ciuilibus, quam in criminalibus, nec ius defenſionis læditur, & quare.*
8 *Appellatione remota clauſula non obſtante appellatio effectum deuolutiuum habet.*
9 *Appellare ab arbitris an poſſit.*
10 *Appellari ab executione non poteſt.*

QVod per manus traditur à quorumcunque iudicum ſententiis, ſiue ordinaria,ſiue mandata iuriſdictione potiantur, appellationem interponi poſſe,cap.ad Romanam,cap.omnia,2.q.6.leg.1. quando appell. ſit, proſequitur Paz, ita, 6. part. in procemio, n.19.non eſt perpetuum ab aliquorum namque ſententia appellatio prohibetur.quorum nonnulli recēſentur in tit.à quib.appel.non licèt,leg.17.tit.23.p.3. 1

Et quidem inter initia,monendi ſumus à Principe appellari non permitti, l.1. à quibus appellat. merito, cum enim appellatio ad ſuperiorem iudicem ſemper fiat,l.1.C.vbi & apud quem,& nos,§.ſequenti diſputabimus,cumque nemo Principe ſuperior ſit,ab eius ſententia appellatio non admittitur,id cum per ſe pateat, ſtultū videtur Vlpiano monere,à Principe enim prouocari non poteſt,cum ipſe prouocari debeat,proſequitur Roman.conſil.521.Alex.lib.1.conſil.2.n.20. Thuſcus, verbo, appellatio, concluſ. 454. Morla, in emp.tit.5.part.3.num.13.Donellus,libro 28.cap.6. 2

Qua ratione, nec à S. Pontif. ſententia appellari poſſe conſtat,cap.ipſi.D.Canones,9. quæſt.vltim.niſi quibus caſibus vniuerſali ſubdit Concilio, quod diſputat Abb.quæſtion.1.num.17. & ſeq. & quæſt. 2. col.12. & 14. 3

Idemque in ſenatu, & conſiliariis Regiis ſtatuendum docemus in lege iubemus, & ſeq.Codic.de appellat.etſi Princeps ipſe prouocatur,dict.leg.1.§.ſciēdum, & ad Præfectum Prætorio extendunt Impp.in leg.ſi quis,Cod.de appellat.C.ne liceat in vna, quod poſt longam hac de re inter I.C.concertationem, leg. ab Hugo lata obtinuit,vt docet Alexand.ab Alexand. 6. dierum genial. cap.20.neque enim Princeps credidit ad tantum dignitatis faſtigium euect.inique iudicat.leg.1.de offic. Præf.præt.ſed & voce ſacra hoc eſt Imperatoris,eos iudicare docet Caſiod. 6. epiſt. 4

Hæc vera ſunt,ſiue à diffinitiua, ſiue ab interlocutoria ſententia grauati velint appellare, vt obſeruat Angel. conſil.188.num.2. vtrobique enim ſuperiorū perſonarum maieſtas læditur admiſſa appellatione, *nec enim poteſt non ſuggillari auctoritas eius, cuius arguitur iniquitas.* Quo fit vt ceſſante hac ratione appellatio denegari non debeat, puta ſi ad relationem alterius Princeps reſcripſerit; placet enim aduerſus Principis reſcriptum appellari poſſe,leg.1.§.1. de appellat.docent Socin. conſil. 195. libro 20.num. 4. & 5.Bald.libr.20. conſil.354. Donel.ſuprà magis enim, de fal- 5

ſitate relationis,& conſulentis mendacio,quam de iniquitate ſententiæ appellans videtur conquiri. Idemque pari ratione admittemus,vbi à Principe malè in prima inſtantia informato ad eundem benè informatum appellatio interponitur, cum Abb. d.q.1. colum.15. vt ab Alexand.Dormiente ad eundem experrefactum appellare Machetam auctor eſt Plutarchus.

6 Hinc etiam deſcendit quid,etſi à Principis,& præfecti ſententiis appellare fas non ſit,reſtitutionis tamen beneficium minoribus poſtulantibus conceditur,l.1.C.ſi aduerſ.rem ind.leg.Præfecti,17. & ſeq. de min.c.auditis, c. tum ex lit.de reſtitutione proſequitur poſt alios,Morla,d.q.3.per totam, neque enim in petenda reſtitutione iniquitas iudicis detegitur, ſed litigantis error, qui ætatis lubrico ſe deceptum fatetur,accedit, quod appellatio ad maiorem iudicem interponetur ad reſtitutionem idem, qui iudicauit indulget,proſequitur,Donell.21.comm.c.11.

7 Superioribus annectit.I.C.in dict.l.1.§. interdum, iudicem appellatione remota datum à Principe, is enim ſolus hanc clauſulam in datione iudicum adhibere poteſt, & ea adiecta appellationem remouere, c.paſtoralis,53.de appell. c.1. de reſcript. c.ſuper eo, c.ſuper quæſt.§. ſi verò, de offic. deleg. not. Gregor. quæſt. 60. *iuzgador*, in l.13. titul.23. part.3. Thuſcus verb.appell. concluſ.390. nouæ Recopil.Gonzalez,in reg.8. Cancell. §.9. n.215. id quod non in ciuilibus tantum, ſed & in criminalibus cauſis procedere poſt numeroſam allegationem, affirmat Pin. in rub.Codic.de reſcind.1.part.c.2.num.21.& 22.Neque ex hoc iuri naturali aduerſari videbitur, quaſi defenſionem eo iure introductam auferat, hæc enim tunc demum ſublata iudicabitur,vbi contra inauditam partem ſententiā ferre iubetur.Clem.paſtoralis,de iudic. Cæterum,vbi in prima inſtantia docere, de iure ſuo litigatur poteſt non derogari iuri naturali, prima inſtantia ſublata,hæc enim meræ poteſtatis eſt ad iuſtitiam cauſæ,non omnino neceſſaria, nec enim conſtat,an æquus iudex appellationis iudicaturus ſit, an qui primò ſententiam dixit,proſequitur Ruyn. ſuprà Couarr.pract.c.26.n.6.

8 Accedit, quod ſublata appellatione defenſiones adhuc grauato ſuperſunt, nam & apud ſuperiorem queri poteſt, gloſſ.in querelam,de procur.lib.6.tit.18. lib.4.Recopil.de nullitate agere,Gail.1.pract.c.135.in integrum reſtitut. beneficium implorare, Felin. & Rip.in d.c.1.de reſ.recuſare iudicem, c.poſtremo, d.c. C.vbi Vvames,eum text.componit cum c.ſuper eod. § de in cauſis eod. ab eius ſententia ſupplicare, l.1.& 2.tit.19.lib.4.Recop.obſeru.Paz,in praxi, tom.2. 5.p. num.1.& 2. Quo † reſpexiſſe videtur S. P. in d.c.paſtoralis, ibi: *Sed ſi appellans fuerit grauatus iniuſte, grauamen huiuſmodi per ſuperiorem poterit emendari, quæ verba*,ad appellationem etiam referri poſſe, quæ adhuc non obſtante,&c. clauſula, ſaltim quoad effectum deuolutiuum à notiori grauamine interponi, vt docent Nata,conſ.51.n.21.Thuſc.verb appell. concl. 399.n.11.Cou.ſup.n.6. Paz, communem reſoluens, n.1.Lancell.2.p.c.12.lim.8.n.18.

Sed & hæ appellationes admittentur, quæ nominatim iure conceduntur,eas enim tantum appellationes clauſula appellatione remota excludit,quæ generaliter iure permittuntur, non quæ expreſsè in iure indulgentur,quarum exempla licet deſumere, ex d. c. ſup.q.c.poſtremo,c.ex parte, c.ſignificantibus, de appel.c.ex conqueſtione,de reſtit. ſpoliat. quamque veram, d.c.paſtoralis interpretatione agnoſcit Vvames, ibi,vt interim caueamus à Petr. Greg. qui lib.50. c.1. num.18.friuolas tantum appellationes remouere credidit; cuius ſententiam palam conuincit S.P. in dict. paſtoralis, & ſemota ea clauſula friuolas appellationes deferre iudex non tenetur, eo tamen caſu proce-

dere eius ſententia poſſet, quo multa cauſæ cognitione præuia, clauſula appellatione remota adiiceretur,vt tradit Greg.in l.70.tit.18. p.3. gloſſ.4. Put. deciſ.328.num.1.lib.3.Lancell.ſup.num.41. Gonz.ſup. num.244.

Vltimo loco meminit Vlpian.in leg.fin. à quib. appell.arbitri à quo appellare non poſſe conſtat, l. 1. & 4.Cod.de arbit.leg.diem proferre,§.ſtari, eod.l.25. tit.24.part.3.docent Rom.conſil.27.& 400.Menoch. de arbit. quæſt.54. num.31.& ad arbitrationem inter duos,quæſt.70.num.11.ſor.15. modis limitans, reg. 715.Thuſc.concl.413.verbo,appell.Mantua, in gloſſ. claſſ.9. c.21. quod in arbitris compromiſſoriis locum habet, nec enim ex eorum ſentent.iudicati actio oritur dict.l.1.ad arbitros iuris, eos nempè, qui à magiſtratibus elig.vt docet Alciat.2.parad.c.5.extendi non debet,hi enim, & recuſari poſſ. Ioann. Garcia de expenſ.c.24.n.27.& ab eis appellari,d.leg.fin.l.ex conſenſu.23.de appell.ibi,*Circa compromiſſum* (ita enim legendum monet poſt alios Cuiac. in poſthum. ad eam, leg. ſub Papin. lib.19. reſponſor. vt alij præhabent, *circa compromiſſum*) leg.arbitro,qui ſatiſd. cog. quæ iura ſic componenda,cum dict.leg.1.& ſimilibus ſuprà allegatis,monet Petr.Gregor.dict.c.2. num.24. Baudus 10.quæſt.14.Parlad. lib.2. c. final.1. part.§.2. num.2.addent,num.23.quod cum iam hodiè,ex l.24. tit.21.lib.4.Recop.ex ſententia arbitri detracti appellatio admittenda erit. 9

Addo ſuperioribus, nec ab executione appellari poſſe,l.ab executione,cum ſimilibus, de appell. l.eo, in C.Theod.Paul.5.ſent.tit.35.ſaltim;vt executio ſuſpenditur,niſi modum in executione excedat, Suar. in l.poſt rem.in fin.q.6.num.3.Gail.de arreſt.c.11. n.20. Gutierrez,in pract.c.124 num.7.Paz,1.tom.4.p.n.38. Azeu.in l.1.n.29.& in l.fin.n.136.titul.21. lib.4. latè Thuſc.ſup.concl.410.& 411.Fachin.1.contron. c.74. Ceuall.quæſt.190.Parlad.d.c.fin.2.p.§.3. num.9. qui omnes diſputant, an mandato de exequendo ſit admittenda appellatio. 10

Sed antequam ab hoc §. diſcendamus, vt eius inſcript. faciamus ſatis libet admonere, quod ſi appellationi iudex,à quo non deferat,ſatisfaciet appellationi ſi porrecto ei libello admiſſum non eſſe quomodocunque doceat, & ſuperiorem in appellatione competentem iudicem intra conſtituta tempora adeat, l.5.de appel.recip.quomodo autem probetur iudicem appellationi detuliſſe, prolixe explicat Maſcard. concluſ.119.per totam.

Octauum Præceptum.

Para ante quien ſe apelò, y ſi auiendoſe apelado con palabras generales: apelo para ante quien, con derecho puedo, y deuo, *ſe puede proſeguir la apelacion en el vltimo, y ſupremo tribunal, omiſſo medio,*

Quis ſit competens appellationis iudex. §. 8.

SVMMARIA.

1 *Appellatio ſemper ad ſuperiorem iudicem interponenda eſt.*
2 *Appellatio à vicario generali ad Epiſcopum non interponitur.*
3 *Appellari à delegato ad delegantem non poteſt: à iudice dato ad dantem poteſt.*
4 *Appellari ab Eccleſiaſtico ad ſecularem, nec à ſeculari ad Eccleſiaſticum poteſt.*
5 *Appellari à violentia Eccleſiaſticorum, an ad ſecu-*

laria tribunalia liceat.

6 *Appellatio non omiſſo medio, ſed ad proximum ſuperiorem interponenda ciuili, ſecus iure Pontificio, & Regio, num. 8. & 9.*

7 *Appellatio omiſſo medio ad ſuperiorem interpoſita, remitti ad proximum debet.*

1 CVm ea appellationis natura, vt ad ſuperiorem Iudicem interponatur, qui inferioris iniquitatem corrigat, c. antionem, 296. ſi non ſuperior, ſed eandem æqualem, aut inferiorem iuriſdictionem habens iudex appelletur, nulla appellatio erit, leg. 1. §. ſiquis, de appellationibus, l. 5. de appell. recip. c. non putamus, de conſuetudine, in 6. l. 18. tit. 25. p. 3. docent Paz, 1. tom. 6. p. in prooem. n. 43. Donell. lib. 28. c. 7. latiſſimè Thuſc. verb. appell. concl. 352. adeò, vt in contrarium exiſtens conſuetudo, vt potè appellationis naturæ aduerſa, obſeruari non debeat d. c. non putamus, not. Greg. ver. *enimienda*, in l. 1. tit. 23. p. 3. & quod poſt Reb. & Marant. latè diſputat Azeu. in l. 1. tit. 18. lib. 4. Recop. ex n. 11. cum ſeq.

Quis autem ſuperior iudex ſit, vt noſcamus, eum appellandum eſſe, certa regula comprehendi nequit, quandoquidem pro diuerſitate locorum variæ ſunt hac de re ſanctiones, quæ obſeruandæ erunt, quid iure ciuili Rom. obtinuiſſet, benè Donell. ſupr. explicat, quid Iuſ. noſtrum obſeruet Paz, tradit ſup. n. 52.

2 Ex ſuperioribus fit primo à ſententia vicarij Epiſcopum prouocandum non eſſe, cum non maiorem, ſed eandem cum vicario poteſtatem habeat, d. c. non putamus, Guido, deciſ. 336. n. 41. quod limitant Imol. conſ. 120. Zabarela, conſ. 32. n. 4. vt non procedat, vbi aliud conſuetudo introduxerit. Hæc in vicario generali locum habent, à foraneo enim, ſiue Rurali Epiſcopum appellari conſtat, inferius enim ab Epiſcopo tribunal conſtituit, proſequitur Abb. conſ. 45. num. 2. lib. 2. Alex. conſil. 12. n. 4. lib. 6. Cader. conſ. 2. ſub tit. de appell. & poſt Marant. quam allegat Paz, 2. tom. præl. 3. n. 4. & 5. Thuſc. verb. Epiſcopus, concl. 300.

3 Secunda ſit, quod cum deleg. non diuerſa à deleg. iuriſdictione gaudeat, ſed eandem exerceat, l. 1. §. qui mandandam, de officio eius à delegato, non delegans appellabitur, ſed qui à delegatione appellandus erat, l. 1. ab eo qui, & à quo Aretin. conſ. 131. Alex. conſil. 282. quod iure ciuili indiſtincto procedit; Pontio verò iuxta diſtinctionem text. in c. ſup. q §. porrò, de officio deleg. c. ſi deleg. eod. in 6. proſequitur Fachin. 1. controu. 78. erudite Quintana Dueñas, de iuriſdict. & Impp. lib. 2. c. 7. n. 2. & ſecutus hæc vera, niſi Principis ſit deleg. ab hoc enim Princeps ipſe appellabitur, præterquam ſi delegatus idemmet ordinarius, ſibi commiſſæ cauſæ iudex eſſet, tunc enim magis virtute ordinariæ iuriſdictionis, quæ excitata videtur, quam tanquam delegatus cauſam eam definire creditur, vt ſic ab eo, non Princeps appelletur, quia non vt delegatus eius iudicauit, ſed proximus ſuperior, qui ab eo ordinario iudice iure debebat prouocari, c. licet in corrigendis, de offic. ordinarij diſputant innumeri relati Cened. colle. ad decret. 197.

Nec ſuperius obſtat primo, quod delegat. delegantem appellandum docemus in d. l. 1. qui & à quo, in leg. Impp. de appell. leg. vn. C. qui pro ſua iuriſd. nam quod ad hæc iura attinet placet de dato iudice accipienda à quo ad dantem appellari in confeſſo eſt, proſequitur Morla ratione doctrinæ conſiderans, in emp. iur. tit. 2. in p. Lud. n. 90. Dueñas, vbi ſup. ſed & d. leg. vnic. in ſubdelegato ad delegatum Principis ſpecialiter procedere, id ibi putauit, vt ab hoc non ad Principem, ſed ad eius delegatum appelletur.

Secundo, neque ſuperiorib. obſtat l. 1. eod. tit. quæ allegatio Proconſulis ad Procunſulem appellare permittit, eſt enim lex ea ſpecialiter accipienda in multis, quos ſuæ iuriſdictioni non obtemperantes legib. infligit, à quibus appellat. nulla concedi poteſt, tamen eas, nulla appellatione præuia Proconſul, vel minuere, vel in totum tollere non per viam appellationis aditus, ſed alio modo, de eorum iniquitate cognoſcens, obſeruat Goneanus, 1. var. c. 46. quidquid contra dicat Menoch. de arbit. lib. 2. q. 54. n. 16. caſu 7. obſeru. 21.

4 Quod autem diximus ad ſuperiorem iudicem interponendam appellationem, ſic oportet accipere, vt iudex, qui appelletur eius iuriſdictionis ſit competens, & proximus iudicis à quo ſuperior, l. 1. C. vbi, & appell. quem qua ratione placet à laico iudice Eccleſiaſticum prouocandum non eſſe, vt poſt alios docet Inſtit. concl. 352. verb. appellatio n. 29. vt nec vice verſa ab Eccleſiaſtico, temporalem quantumvis iuriſdictionem habet appellari ad ſecularem poteſt, c. Romana, §. de ben. appellatur, in 6. niſi aliud conſuetudine obtineat, d. §. debet, vt apud Hiſpanos, in leg. 8. tit. 3. lib. 4. Recop. docet poſt alios quos allegat Couarr. in pract. c. 4. n. 2. Azeued. in d. l. 8. num. 2. & in leg. 4. circa fin. tit. 7. lib. 3. relati per Cenedo, coll. 61. ad decretales, num. 7.

5 Vnde, & apud nos † ea etiam praxis inualuit, vt à violentia Eccleſiaſticorum iudicum, puta ſi à ſuis ſententiis appellationes interpoſitas non admittant, ſeculares appellentur in omnibus Eccleſiaſticis cauſis, excepta cauſa hæreſis, vt in numeris relatis probat Laucell. collect. ad decret. 17. ad decretum, collect. 5. Couarruu. pract. 35. Morla d. tit. 20. q. 14. per totam.

6 Dixi ad proximum ſuperiorem appellandum eſſe, quia appellatio gradatim non per ſaltum facienda, adeo, vt omiſſo medio, nec Princeps poſſit prouocari, l. Impp. de appell. poſt alios Gail. de arreſt. c. 13. n. 15. nec enim Princeps facilè admittet ordinariis iudicibus iuriſdictionem, maximè cum grauioribus diſtineatur negotiis, qua ratione, nec ad ſe aditum in prima inſt. aperit paucis exceptis caſibus, quos nos caſos de Corte appellamus, de quibus laté Couarr. pract. c. 5.

7 † Verum ſi omiſſo medio contingat appellari, appellatio nulla erit, ſed ei, ad quem iure interponenda erat remitti debet, dict. leg. Impp. leg. 1. §. ſiquis eod. docent Bald. conſil. 99. lib. 3. Caſtr. conſil. 194. lib. 20. quod idem iure Regio obſeruat teſte Azeued. in l. 7. tit. 18. num. 39. lib. 4. Recop.

8 † Hæc iure ciuili procedunt, nam Pontificio poteſt. S. P. aut eius leg. omiſſis mediis appellari, c. ſi duobus, 7. c. ſolicitation. 54. de appell. c. antiqua, de priuil. c. ad Romanam, 2. quæſt. 6. notat Guido, deciſ. 221. num. 5. & deciſ. 336. num. 46. quod, & iure Regio (ciuili hac in parte antiquato) admitti video, vt ad principem appellatio valeat interponi, dict. l. 18. part. facit bonus text. in l. 1. titul. 1. lib. 4. & in l. 14. tit. 18. lib. 4. Recop. vbi omiſſis dominis locorum ad quos iure appellatio interponitur, rectè aditur Princeps, obſeruant Azeued. in dict. l. 1. num. 39. Couarr. pract. c. 4. num. 9. Gutierr. pract. 10. c. 42. Dueñas, de iuriſdictione, & Imp. lib. 2. c. 1. ex n. 35.

9 Verum Pontificio iure S. P. duntaxat, & legatus omiſſo medio appellari potuere, ſi enim alius adiretur, puta Metropolitanus omiſſo Epiſcopo, appellatio nulla erat; c. dilecti 66. de appellat. proſequitur Calder. conſil, 10. & 2. ſub tit. de appellationibus, Abb. conſil. 45. lib. 10. Quod tamen ita temperandum erit, ſi modo aduerſa pars id obiiceret, ſi enim in ſuperiorem appellatum tacitè, omiſſa exceptione conſenſit, nocebit, ſibi rataque erit ſententia, vt in aliis declinatoriis exceptionibus omiſſis ius ſtatuet Calder. conſil. 207. alias 1. ſub tit. de appellationibus, Thuſc. dict. concluſ. 352. num. 56. quomodo interpretatur, d. c. dilecti, Vvames, ibi.

Vtrum autem, qui per verba generalia appellauit, ita appellatio ad iudicem, ad quem de iure poſſum, poſſit appellationem proſequi coram ſuperiore omiſſo medio, commodius ſequenti, §. examinabimus.

Nonum

Nonum Præceptum.

Conſidere ſe la forma, y tenor de la apelacion, con que ſe interpuſo: y ſi ſe pidieron apoſtolos por el apelante.

Quomodo appellandum ſit, & de libellis dimiſſoriis §. 9.

SVMMARIA

1 *Appellationis forma alia ab interlocutoriis ſententiis, alia à diffinitiuis.*

2 *Appellatio ab interlocutoria cauſam deſiderat, ſecus à definitiua.*

3 *Appellatio debet eſſe certa non conditionalis, aut alternatiua.*

4 *Appellationis forma competentem, & ad quem de iure poſſum, valida omni iure.*

5 *Appellans ad iudicem competentem, ad quem prouocauerit declarare debet.*

6 *Libelli dimiſſorij, qui ſint, & quomodo, & quando petendi num. 7.*

8 *Apoſtoli ſi denegentur à iudice, perinde auditur appellans, ac ſi iudex appellationi detuliſſet.*

9 *Apoſtoli in triplici differentia iuxta communem, quid tamen reiicitur.*

1 VT appellantis, & iudicum perſonis, nonnulla ad appellationis valorem experimus, ſic, & in appellandi modo certa jur. ſtatuta eſt forma, qua prætermiſſa effectum appellatio non ſortitur, ſed nec eadem in omnibus appellationibus obſeruatur ab interlocutoria non ſententia in ſcriptis oportet appellare, libello appellationis, porrectoque ea ratione appellatus nuncupatur, l. 1. §. fin. leg. eum quidem, de appellat. cum tamen à diffinitiua ſententia, etiam viua voce facta appellatio ſubſiſtat, dum tamen eadem die, & pro tribunali ſedente judice interponat, l. 2. l. 5. §. ſi. de appellat. litigatur. C. eodem, cap. ei qui. 2. q. 6. obſeruant Maranta de ordine iudic. 6. p. tit. de appellat. num. 124. & 141. Bald. conſil 146. num. 1. lib 3. Sen. cóſil. 163. Petrus Gregor. libro 50. ſyntag. cap. 2. ex n. 25. Don. lib. 28. comm. c. 7. Socin. reg. 19. Paz, in praxi 6. part. in prooem. ex num. 29. laté Thuſcus verbo, appellatio concluſ. 57. per totam, & concluſ. 358. num. 7.

2 Sed & illud inter vtramque appellationem diffidet, quod & ſi vbi ab interlocut. ſententia appellatur cauſa neceſſario ſit exprimenda, cap. vt debitus, de appellationibus, capit. 1. in 6. & quidem in ſpecie, nec enim ſufficit genericam alleg. cauſæ per relationem ad acta, vt notat Bald. in l. 1. Cod. de his quæ pœnæ nomine, Rota, in antiquis, deciſio. 74. alias, 470. ſub tit. de appel. in appel. tamen à diffinitiua ſententia, vel interlocut. quæ vim diffinitiuæ habet cauſæ expreſſio nó deſideratur, l. ſcio, vbi gloſ. de appellationibus, & poſt Dec. in c. peruenit, el ſegundo, de appell. not. Paz, Petr. Gregor. & Azeu. ſuprà, latè Thuſc. verbo, appel. concluſ. 360. per totam, & nos latius infr. §. 12. diſputabimus

Præterea ad valorem appellationis deſideramus,

3 vt certa ſit; certuſque qui ab appellante deſignetur iudex: incerta enim appellatio non ſuſtin. 2. de appellat. junctis, quæ ibi omnes notant, qua ratione alternatiuam appellationem inualidam eſſe fatentur omnes, vt conſtat ex Ioan. Andr. in c. is cui de officio deleg. in 6. Rom. conſil. 360. Alex. cóſ. 164. 167. 183. lib. 2. & conſil. 12. eod. lib. Paz, ſuper n. 39. niſi intra terminum iure appellatus præfixum declaret appellans, ad quem iudicem appellauit, obſeruat Alexand. ſuprà,

Gemin. in dict. capit. is cui, Ang. conſil. 336. n. 2. Thuſcus 6. hac in regula conſtituens, concl. 352. ex nu. 72.

4 Hinc † fit, quod cum omiſſo medio iure ciuili appellari non poſſit, vt §. præcedéte reſoluimus, eo iure appellatio generaliter concepta nullo expreſſo iudice, ita appellatio, *ad iudicem competentem*, valida erit, neque enim incerta eſſe poteſt, cum certũ ſit, ad proximum ſuperiorem appellatum eſſe, vt ex leg. qu. Romæ, §. de verb. oblig. probant omnes ordinar j, ibi Paz, ſupra n. 38. & num. 52. verum cum jure Pont. & Regio poſſint S. P. & Princ. omiſſis mediis appellari, & conſequenter incertum ſit, an ad eos, vel ad iudicé proximum ſuperiorem appellatio ſit interpoſita dubitari ſolet, an valitura ſit appellatio, vel v incert debeat corruere, quam diffinitionem ad v amque partem diſputant Iaſo, in dict. §. ſera, ex num. 17. Dec. in dict. c. 20. numero 4. & 5. & licèt neuter figat pedem, magis tamen in id vterque inc inat, vt appellatio tanquam ad ſuperiorem proximum facta valeat; hic enim jure cómuni appellari potuit & debuit, & licèt Princeps, & S. P. appellari etiam potuiſſent, id tamen jure ſingulari effectum eſt, quo in dubio appellãs, niſi exprimat vti non videtur, quem docendi modum tentauit Imol. in l. 1. eodem, & praxi recep um teſtatur Vvames, in dict. cap. 2. n. 5. ſubiungens, poſſe appellantem coram ſuperiore omiſſo medio appellationem (ſi velit) perſequi. Dummo o intra terminum ad appellandum iure conceſſum ad eum ſe prouocaſſe declaret, quod ſuperius interpretum traditis mire conuenit. Tametſi illud communius admiſſum videam, & ſtylo curiæ receptum ſufficere declarare eã, quo tempore petuntur apoſtoli, vel aduerſa pars citatur, ſiue generalis, ſiue alternatiua ſit appellatio ita Paz, ſuprà numer. 18. Præpoſit. in dict. c. is cui, Rot. deciſ. 33. de appellat. Innoc. ea enim declar. ad tempus interpoſitæ appell. refertur.

6 Supereſt pro huius §. complemento, vt de libellis dimiſſoriis diſpiciamus, qui interpoſita appell. à iudice à quo, ad iudicem ad quem dimittuntur (inde dimiſſorij dicti, & nuncupati apoſtoli) quibus teſtificetur ad appellationem interpretandam, l. 1. de lib. dimiſſ. quos tamen non aliter iudex concedet, quam ſi appellans eos tempore debito popoſcerit, quod (veteri iure abrogato. 30.) dierum termino concluditur, leg. iudicibus, 24. C. de appell. tradit P. Greg. in tit. de appell. lib. 6. c. 7. numer. 1. & dict. lib. 50. c. 2. num. 28. eoque ex die ſententiæ computãdo, ſecundum gloſſ. in Clem. 5. verbo, à die, de appell. quam ſequitur cómmunis, ex Mar. tit. de appell. num. 209. Paz, dict. 6. par c. 1. num. 6.

7 Sed neque † quævis apoſtolorum poſtulatio ſufficit, nam inſtantiam petentis conſtit. conſiderant, dict. leg. vn. hoc eſt, vt inſtanter, & ſæpius petantur, non tamen geminatis, & ſeparatis libellis, vna enim cum inſtantia facta petitio dumtaxat requiritur, c. ab eo, capit. vt ſup. de appell. in 6. iuxta clem. quamvis, eodem tit. Bald. conſil. 171. lib. 5. Lappus, alleg. 9. n. 7. Guid. deciſ. 25. Paz, dict. 6. par. in prooem. nu. 40. & ſeq. Thuſc. verbo, apoſtoli, concluſ. 427. petiti porro apoſtoli, ſi denegantur à iudice res ea appellanti fraudi eſſe non debet, dict. leg. vn. §. fin. perindè enim habetur, ac ſi iudex appell. detuliſſet, dict. c. ab eo, d. c. ſup. d. clem. quis §. fin. docent Senis, conſi. 95. & 192. nu. 2. Bald. conſil. 44. lib. 3. Vvames, in c. cum ceſſante, num. 5. de appell. idemque erit ſi petit. apoſtolorum non reſponderit, dict. §. fin. vel intra tertium, quem eis concedendis præfiniuit, non dederit, vt obſeruat gloſſ. in dict. §. final. ver. ex tunc, Sen. conſil. 183.

8 Apoſtolos autem in triplici differentia conſtituit communis, aut reuerentiales eſſe aſſerens, cum ob ſuperioris judicis reuerentiã inferior appellat. differt, aut refutatorios, cum eam denegat, aut teſtimoniales, cum nec denegat, neque admittit, ita Paz, dict. n. 42.

L 3 &

& aliis relatis, Thuſc.concl.426.quibus etſi propter communis ſententiæ auctoritatem differendum ſit, nuſquam tamen aſſentiri potui, didici enim refutatorias preces, non à iudice, ſed ab appell. proficiſci, ex l.à Proconſul. ibi acta cum refutatoriis partium, C. de appell. cum enim iudex opinioni ſuæ exemplum, hoc eſt, ſententiam ſuam ſimul, cum cauſæ relat. iudici ad quem dimittere teneretur, vt omni fide conſtaret, relatio appellanti ea debetur, leg. eos, §.ſuper, ibi; *appellantem*, edita, C.de appell.l.2. & 3. Cod. de relat. quam ſi mendacij arguere appellans volebat libello oblatá refutabat, qui ea ratione refutatorias preces continere dicebatur deprecabitur non appellans, ne ei relati fides haberetur, quibus conſequens eſt refutatorias preces à litigantibus offerri, iiſdemque volentibus, neque enim cogeb. relat.refutare, eo quod res periſſe videtur, leg.quoniam nonnulli, C.de appell.ibi: *Nec iam opiniones, & refutatas preces curant petere, vel offerre vn. non petere*, ad cauſam opinionis referre oportet, quod à iudice petendum erat, verbum offerre ad preces refutatas hæ non cum ab appellante profiſciſcerentur, is eas offerebat, non à iudice poſtulabat, proſequitur Donell. lib.28. c.7. Addo ſuperioribus Apoſtolorum petitionem, apud ſecularia tribunalia in deſuetudinem abiiſſe, & ſi in Eccleſiaſticis adhuc frequententur, vt docet Azeued.in l.20.n.68.tit.17.lib.4. Recopil.

Decimum Præceptum.

Dentro de que tiempo ſe interpuſo la apelacion, ſi eran paſſados los cinco dias en lo ſeglar, ò los diezen en lo Eccleſiaſtico.

Quando appellandum ſit, & intra quæ tempora, §.10.

SVMMARIA.

1 *Appellatio, ſiue ſupplicatio intra quod tempus proponi debeat.*
2 *Appellationis proponendæ tempus, neque ex partium conſenſu prorogatur.*
3 *Appellationis proponendæ tempus à qua die numerandum.*
4 *Appellationis proponendæ tempore elapſo aliquibus in caſibus proponi adhuc poteſt & n.6.remiſſiuè.*
5 *Minor aduerſus omiſſa appellationis proponendæ tempora reſtituitur.*

1 INter cætera, quæ ad valorem appellationis neceſſario deſiderantur præcipuum ius eſt, vt debito tempore interponatur, quod iure ciuili bidui, aut tridui met. circunſcribebatur, l.1. §. biduum quando appell.ſit à cuius loco decennium omni iure ſubrogatum eſt, authentica hodiè, C.de appell.c.ſignificauerunt de teſtibus, c. quoad conſuetudinem, de re iudicata, l.21.tit.23.p.3.Gaill.1.c.139.nouè ergò tandem Regio iure ad quinque dierum terminum id redactum eſt, l.1.tit.18.lib.4. Recopilat. cuius deciſionem in extraiudiciali, etiam appellatione procedere affirmat Azeuedo ibi, num.60. Ad ſupplicationem tamen extendenda non eſt, huic enim in interlocutoriis ſententiis triduo in diffinitiuis decem dierum curriculo præſcribitur, l.1. tit.18. lib.4. Recop. obſeruat Paz, in praxi, 6.part.cap.2.num.2.& 3. quibus elapſis temporibus firma manet ſententia, d.l.18. lib.4.d.authentica hodiè, & appellandi, & ſupplicandi
2 facultas litigantibus præcluditur. Adeò † vt prorogare appellantis tempora, & ſi ambo conſentiant nulla eis ratione permittatur, & ſi antequam prætereant, ſuſpendere non prohibeantur, obſeruant Menoch.de ſucceſſ.creat.1.tom.§.7.num.4.Gregor. in d. l.part.verbo, decem dies, per textum in Clem. ſi appellationem, de appellat. Gutierrez, de iuramento confirm. 3.part. c.5. num.15.Paz, Iunior, in l.150. ſtyli.

Hoc autem tempus iure ad appellandum præfini- 3
tum iam vtile, iam continuum iudicatur, vtile cenſetur in ſui initio, nec enim numerari incipit à ſententiæ, ſed à ſuæ die, l.1.§.fin.quæſt.appell. ſit, Marant.de ordin.iud.6.part.tit.de appell.n.215. Salicet, in dict.authentica, Card.& Felin.in c.10.vt lite non conteſtata, Don.lib.18.c.6.Oldrad.conſil.130.num.12. Maſcardus diſputans quando ea ſcientia præſumatur, de probat.tom.1. concluſ.120. Thuſcus, verb. appellatio, concluſ.355.num.16.& 26. & concl.355. Gaill. 1.pract. c.139. num.70. Gonzalez pulchram limitationem ſubiungens, in regul.8. Chancell. gloſſ.facit, d.l.p.6. *Faſta los diez dias deſde el dia que lo ſupiere*, vbi Gregor. nedum à ſcientiæ, ſed ab intimationis die appellationis tempora numeranda, docet quod praxi obſeruari teſtatur, Paz, Iunior, ſup. num.20.

Continuum autem hoc tempus erit, poſtquam ſemel cœpit, vt ſit verum dicere, currere de momento ad momentum, vt docent ſup.citati, & diem termini in termino computari, in d.leg.1. tit.18. lib.4. Recop.quod tamen non ſic accipiendum eſt, vt & ſi vltima die parte intimata ſententia fuerit totus is dies computatur, ſed ita vt à notificationis hora numerari dies debeant, vt explicat Azeued.num.52.& num.53.

Verum, etſi certiſſimum ſit intra hæc temp.inter- 4
ponendam ab appellante appellationem, vel ab alio, ſine mandato interpoſitam ratam habendam, vt argument.leg.penult.rem ratam hab. defendunt Azeuedo, ſup.ex n.57. Marant, 207. Thuſcus, dict.concluſ.354. n.18. Interdum tamen hoc appellationis tempore elapſo appellandi ius eſt, puta ſi ſententia tractum habeat ſucceſſiuum, docent Ang. in d.auth. Maranta, ſup.n.26. ſi in rem iudicatam non tranſierit, vt docet poſt alios Iaſ.in leg.admonendi, n.9. & 45.de iureiurando Azeued.ſup.num.60. quando autem ſententia in rem iudicatam non tranſeat, prolixe proſequitur Thuſcus, in practicis concluſ. verſ. ſententia concluſ.575. Sed † & vbi minor appel- 5
lationis tempora labi paſſus eſt reſtit. in integrum beneficio implorato ſe aduerſus omiſſam appell. reſtituet. l.1. tit.25. part.3. obſeruant Abbas, conſil.77. libro 2. Thuſcus, dict. concluſ.354. num.12. & quidem, & ſi tutor ſoluendo ſit, nulla alia probata læſione, quam tranſcurſu temporis, cuius lapſus læſionem inducit, vt contra Bart. & alios probat Azeu.ſup.num.38.adden.num.40.quadriennium ad petendam hanc reſtitutionem concedendum, ſic praxi obſeruari docens, eiuſque ſententiæ fuit, Afflict.deciſ.175.num.5.& 6.

Sunt, & alij caſus, in quibus ſuprà interponendæ appellationis tempora non obſeruantur, quos licèt colligere ex l.9. titul.13. lib.8. Recopilat. Bobad. in ſua Politic. libro 5. capit.5. num.3. Cepola. caut.117. num.4. Thuſcus dict. concluſ.354. ex num.22.

Vndecimum Præceptum.

De que ſentencia, ò auto ſe apelo, ſi fue interlocutorio, aduiertaſe ſi tenia fuerza de ſentencia diffinitiua, ò era tal que tunieſſe grauamen irreparable por ella.

De appellatione, ab interlocutoria ſententia. §. 11.

SVMMARIA.

1 *Appellatio ab interlocutoria ſententia iure ciuili non poteſt proponi ſecus iure Canonico, & quæ ſit ratio differentiæ remiſſiuè.*

2 *Appellatio ab interlocutoria, an cauſæ expreſſionem iure Pontificio requirat.*
3 *Appellatio diffinitiua, & cur cauſæ expreſſionem requirat.*
4 *Appellans quomodo cauſam appellationis exprimere debeat.*
5 *Appellari ab interlocutoria ex noua Tridentina, & Hiſpana lege non licet: niſi vbi, vel diffinitiuæ vim, vel grauamen irreparabile contineat.*
6 *Interlocutoria quando vim diffinitiuæ, vel grauamen irreparabile contineat, & num.8.*
7 *Torturæ ſententia, & iniuſta incarceratio grauamen irreparabile continent.*
8 *Sententia quæ iudices ſe competentes, vel incompetentes pronunciant in ſupremis tribunalibus, ſupplicationem excludit.*
9 *Appellari ab interlocutoria, in quibus caſibus poſſit remiſſiuè.*
10 *Cauſæ expreſſio in appellatione ab interlocutoria, an requiratur.*

1 CVm * quærimus à quibus poſſit ſententiis appellari ſententiam ante latam eſſe debere, ſiue illa interlocutoria, ſiue diffinitiua ſit, neceſſario ſupponimus: ergo ſi antequam ſententia pronuncietur ab ea appellatio interponatur, nullum appellatio hæc ſortitur effectum, Bald.in l.2. num.3. C. vt lite pendente, Angelus, conſil.188.col.1.Lancellotus de attentatis, 3.part.c.26. num.14. Vnde emiſſæ literæ ſuper ea appellatione, nullæ erunt, Ægidius, dec.100. nec earum prætextu inferior abſtinere debet ex deciſione, leg.fin.C.de diuerſis reſcript. Rota, deciſ.75. de appell.in antiquis, Felin.in c.ex tenore, de appell. Ægidius, deciſ.239. Gratian.diſcept. foren. 1.tom. c.17.ex num.1.

Dicendum ergo, quod etſi à diffinitiua ſententia regulariter permittitur appellat. niſi nominatim, lege prohibita exiſtat, vt poſt alios Rebuffus docet ad conſtitutiones Regias, 3.tom. tit.de appell. in præfatione, num.32. ab interlocutoria tamen ſententia, ni vim diffinitiuæ habeat, vel grauamen contineat reparabile per appellationem à diffinitiua, appellandi facultas non eſt, l.apertiſſimi, C.de iud. l.2. de appell. recip. l.ante ſententiam, C. quorum appel. Quod iure Ciuili obſeruabatur, nam Pontificium, omnem ab interlocutoria ſententia appellationem admittebat, c.cum ſit Romana, c.ſuper eod. 1.& 2.de appell.c.1.eodem, in 6.c.1.de dolo, & contumacia eo lib. proſequuntur hiſce in locis ordinarij interpretes rationem differentiæ inter vtrumque ius anxie quærentes, & vltra eos Bald.in l.2.num.4. Codic.de Epiſcop.aud.Reb.ſuprà tom.1.tit. de ſententia execut.art.1.gloſſ.1.num.1.& in leg.quod iuſſit, de re iudic.notab.2.num.122.Paz, in praxi, 6.part. in procem.ex num.21. Don.28.comm.c.6.Petr.Gregor. 5c.ſyntagmat. c.2. n.12. Azeued. in l.3.tit.18. lib.4. Recop.Dueñas, reg.52.Lancell. de attent. 2.p. c.12.limitat.1.& à n.100.Gregor.in 13. tit. 13. p.3. verb.amenos, Surd.deciſ.36.n.14.Federicus de Senis, conſil.66.Thuſcus verb. appellat. concluſ.359. nouiſſim.Gonzalez, in regula 8. Chancell. gloſſ. 9. in annotat.à num.175.

Verum latiſſima hæc iure Pont.appellandi pote-
2 ſtas facta eiuſdem iuris diſpoſit.coanguſtata eſt, & ita demum appellat.admitti iuſſa ſi probabili ſubnixa cauſa videretur, eaque ab appellante expreſſa, c.vt debitus, de appell.c.1.eod. in 6.enim verò, & ſi ante eorum iurium diſpoſitionem cauſam aliquando requiri audiamus, c.cum cauſam, de appell. eam tamen non tam ad valorem appellat. quam ad inducendum attentatorum reualidationem requiſitam autumo, vt benè poſt alios putauit Vvameſius ibi num.1.quod licet colligere, ex c.ex part. c. Rodulfus, c.ſignificante, de reſcript. ſubſiſtebat namque eo tempore, nulla etiam expreſſa cauſa appellat. capit.conſuluit, el.1. de appellation. quem textum, ſic poſt gloſſam acceperunt omnes ibi, & in dict. c.vt debitus.

Ex his licet colligere nobile inter appellationem à diffinitiua, & ab interlocutoria ſententia diſcri- 3
men, vt in illa cauſa exprimi non debeat, in hac ſecus, quod ſup.pepigimus præcepto 9.num.1. eiuſque ratio ex eo forſan pendet, quod interlocutoria ſententia lata durat, adhuc officium iudicis, qui à ſe grauamen illatum reuocare poterit, ſi ea expreſſa ſit cauſa, quæ ad reuocationem eum moueat, l. quod iuſſit, de re iud.Diffinitiua vero lata ſententia iudex officio ſuo functus, quod ſemel iuſſit reuocare nequit, leg.iudex poſteaquam de re iud.obſeruant Reb. in d.leg.quod iuſſit in præfat. num.76. Bart. hac in Rub.de re iud.in Clem.num.13.Abb.in c. peruenit el 1.num.9. de appell. erit enim in appellatione à diffinitiua ſententia neceſſ.cauſæ expreſſio, vbi contra iuris prohibitionem interponitur, vt poſt gloſſ.in c.Romana, §.ſi autem, verbo mandatum, de appellationibus, in 6.notant Marant.de ord.iud.6. part. tit. de appellat.num.143. Couarruu. practicarum, c.15. num.1. Paz, ſup. num.35. quando autem à diffinitiua ſententia appellare non liceat, fuſius præcepto, 14.examinabimus.

Qualiter autem exprimenda ſit in hac parte cau-
ſa, explicat S. P. in Clementina appellanti, de ap- 4
pellat. nominatim eam faciendam docens, quo verbo, vel continetur, vt per verba generalia expreſſio facta non proficiat, quantumvis ſe ad acta referat appellans, docet poſt alios Tiraq.poſt leg.connu.ibi, gloſſ.5.numer.188.Aret.conſil.107. Mar. ſuprà numer.141.Rota, deciſ.1.in nouis, tit.de appell. Thuſcus concluſ.60. per totam, verbo, appellat. quin, & ſi nominatim vnam exprimat, & genericam allegat, adiungat expreſſam tantum proſequi poterit, vt ſic correctam agnoſcamus, cum Innoc. & Vvames, ibi deciſ.d.c.conſuluit, per dict. Clem. appellanti, id enim regulare eſt, vt ex nominatim tamen expreſſis allegationibus appellat. ab interlocutoria iuſtificetur vt obſeruat Rom.ſing.287.& ſing.414. Dueñas, 47.Mar.ſup.n.159.ad diffinitiuam appell.à diffinitiua ſententia, quæ & ex nouis allegationibus iuſtificare poteſt; lege per hanc, Cod.de tempore appell. c.cum Ioannes, de fid.inſtrum.

Hæc iure Pontific.obſeruabatur, quo antiquo iure 5
Regio, & Trid.Conc.decreto renouata eſt ciuilis diſpoſitio: proinde cautum, vt non à quavis interlocutoria, ſed ea dumtaxat, quæ vel diffin. vim habet, vel grauamen irreparabile continet, appellari poſſit, lege 3.tit.18.lib.4.Recop.Trident.ſeſſ.24.c.20. facit reg.36.Cancell.& quod decidit Rota, deciſ.58. de appellat.in nouis, excipiuntur tamen, d.c.20. hæ cauſæ, quæ tanquam arduæ apud S. P. ſunt tractandæ, in his enim facillime admittetur, appellatio, qua ratione, nec in eis Pont. iure cauſam exprimere neceſſe erat, dicto c.vt debitor, iuxta veram huius interpretationem, quam poſt Innocent.ſequitur Vvameſius ibi, n.18.& 19.

Quod ſi quæras, quæ interlocutoria vim defin.ha- 6
beat quæve grauamen irreparabile dicatur contineri R.eam omnem interlocutionem, quæ nullam aliã ſperat ſententiam vim diffin.obtinere, vt docet Reb. in d.leg.quod iuſſit, num.42.Aret.conſil.106.vt ſi iudex incompetenter loquatur, quod poſt gloſſ.fin.in auth.habit.C.ne fil.pro patre, docet Bald. ſup. & in l.2.de appell.recip.Reb.vbi proximè, num.43.& 74. Gonzales, ſup.num.196. facit d. l.3. à Recop.ea au- 7
tem † dicetur grauamen irreparabile continere à

qua illatum grauamen per appellationẽ à diffinitiua reparari non poteſt, c.fin. appellat. in 6. exemplo eſt ſententia torturæ, à qua ob eam rationem appellatio admittitur, d.lege 2. de appell. recip. & incarceratio iniuſta gl. in Clem.1.§.1.verbo, ipſo iure, de except. & in leg.cumque, §.in popularibus, de iureiurando, Gom.3.var.c.10.proſequitur Maranta ſup.num.205.
8 Inde † etiam appellari poteſt à ſententia, qua iudex ſe competentem iudicat.d.leg.reco. vbi Acc.& in l.1.tit.5.num.3.lib.4.Recop.quod tamen ſic accipiendum eſt, vt & ſi ab hac ſententia appellatio admittatur, ſi tamen ſupremi iudices eam ſententiam ferant, ab eis ſupplicari non poterit, neque enim ſuperiores iudices alienæ iuriſdictionis auidi cenſentur, leg.4. tit.5. lib.4.Recopil.Auend. de 2. ſuppli-
9 cat.num.10. Pleroſque † alios caſus, in quibus ab interlocutoria ſententia appellari poteſt, licet colligere, ex leg.intra, & l.39. de min. l. arbitro qui ſat. cog.l.2.C.vt lite pend.Rebuff.ſup.& in dict.tract.de ſententia exec ax.10.gloſſ.1.Dueñ. reg.52. Mar.ſup. ex num.269. Guido 10. 11. 16. 75. Petr. Greg. 50. ſyntagm.c.2.n.5.Lancell.de attent.2.p. c.12. limit.1. n.57.Minſing.cent.obſeruatione, 5. Ruin.conſil.68. lib.5.conſil.1.n.4.lib.4.Menoch.de retinend.remedio 4.ex n.810. vſque ad num. 826. Rota deciſion.429. in nou.

10 Illud interpretes controuerſum video, an in appellationibus ab hiſce interlocutoriis expreſſio cauſæ requiratur, negat Bart.in l. 2. de appellationibus recip.quia interlocutoria diffin. vim obtinens diffin. aſſimulatur, & eius rat. ſortitur, ſubſcribunt innumeri relati à Rob.in d.l.quod iuſſit in præfat. n.75. & iuxta hanc ſententiam decidit Rota, deciſ.13. de appell. nou. ſumma enim ratio ob quam cauſæ expreſſionem ius expoſcit ea eſt, vt cauſa agnita, iudex à quo interlocutoriam reuocet, vt ſup.diximus, cum ergo has interlocutorias reuocare nequeat, vt poſt Bart.in dict.l.quod iuſſit, defendunt fere omnes ibi, Reb.1. not.num.16.Rom.conſil.358.de c. in c. cum ceſſante, num.12. de appell. quaſi ratione expreſſionem cauſæ in appell. ab his interlocutoriis non expectemus. Verum huic ſententiæ non indiſtincte adhærendum puto, iure namque ciuili, quo ab his tantum interlocutoriis appellationem admitti diximus, quæ vel grauamen irreparabile continent, vel diffinitiuam vim habent expreſſionem cauſæ neceſſariam conſtat ex l.ait Prætor, §. permittitur, verſicul.niſi forte iuncta inductione Bart. ibi, num.3. de minoribus, ita temperanda erit. Res ergo ita temperanda erit, cum Rebuff.in præf.num.79.vt ſi eius naturæ interlocutoria ea ſententia ſit, qua lata duret adhuc officium iudicis, cauſa exprimi debeat, puta ſi ineptum libellum iudex reiiciat, neque enim ex hoc iudex definit vnde hæ interloc. quamvis diffinitiuam vim obtinentes quia tamen magis interlocutoriis accedunt, iuxta earum naturam regulantur, vt docent interpretes, in c. peruenit el 2. de appell.faciunt not.per Guido, dict.deciſ.10. & 11. ſin autem interlocutoria ſententia lata extinctum faceret off.iudicis, cauſæ expreſſio neceſſaria non erit, neque enim finita iuriſdict.ſententiam reuocare poterit: exemplo erit ea ſententia qua ſe incompetentem pronunciat, quam ob eam rationem reuocare nequit c.ſignantibus, de off.deleg.docent Bald. conſil 114. lib.4. Ang.200. Rom. ſign.130. & poſt Bart.in dict.l.quod iuſſit Alex.ibi, num. 27. Rip.16. Thuſcus verbo, ſententia, concluſ.115.num.35.quod veriſſimum credo. & ab hac ſententia appellatum proponetur appellat. enim ad dicendam à iudice, à quo iuriſdictionem inducta contrarium effectum operari non debet, quo & aliis fundamentis, hanc ſententiam defendunt. Alex. ſuprà num.29. vel contrarie, ſententiæ arg. ſatisf. Rip. num.18. imo & Calde, in c.dilectus el 2. de præb. Caſt. conſil.282. num.2.lib.1.& conſil.283.num.6. interpretatur deciſionem Rotæ contrariam credebatur iure ſententiam, quam ſequitur Reb.dict.not.1.num.77.

Duodecimum Præceptum.

Si la ſentencia de que ſe apelo ſe auia pronunciado en cauſa poſſeßoria: ſi ſin embargo de la apelacion ſe ha de executar, ò deferir à la apelacion,

Si de momentanea poſſeſſione fuerit appellatum, §. 12.

SVMMARIA.

1 *Appellatio in cauſis poſſeſſoriis iure Ciuili non admittitur, niſi admixtam habeat cauſam proprietatis, & num.5. & aliquo caſu admittitur, & numero 9.*
2 *Poſſeſſionis cauſa momentanea cur appelletur.*
3 *Nullitas aduerſus ſententiam in cauſa poſſeſſionis, proponi poteſt.*
4 *Reſtitutionis beneficium aduerſus ſententiam in cauſa poſſeſſionis locum habet.*
6 *Appellatio in cauſis poſſeſſoriis iure Pontificio vtrumque effectum habet.*
7 *Appellatio in cauſa poſſeſſoria, leg. fin. de edicto D. Adriani, nullo iure habet effectum ſuſpenſiuum.*
8 *Appellatio in cauſa poſſeſſoria ſummariſſima appellant,* interim, *nullo iure habet effectum ſuſpenſiuum licet nonnulli controuertant.*

TOtidem verbis inſcribitur, tit.69. lib.7. C. non 1
ad vnam aut alteram poſſeſſionis cauſam pertinens, ſed ad omnem poſſeſſionem ſpectans quacumque actione, aut interd.petatur, quæ cum celerrime, terminanda ſit (inde † momentaria dicta à mo- 2
mento, quod breuitatem temporis ſignificat, vt pluribus probat Cujac.10. obſeru. c.20. laboret quantumvis in huius, vbi explicatione Parl. non ſat rem aſſecutus, 1.rer.quotid.c.9.) appellationem non admittit, leg.22.de appell.non recip.in C.Theod.accedit appell. ab his tamen interlocutoriis dari, quæ vel diffinitiuarum obtinent, vel grauamen in poſſeſſoria cauſa illatum, per appellationem à diffinitiua in proprietatis cauſa ferenda reparari poteſt, non ergo in iudicio poſſeſſorio appellationi locus. Id ciuili iure certiſſimum eſt, ex l. 2. C. ſi de moment. poſſ.ſaltim quoad ſuſpenſionem effectum deuolutiuum, enim ea l.non ſuſtulit, vt contra nonnullos ex antiquioribus probant Menchac. vſuf. c.38. num.3. & c.40.num.2.Menoch.adiſpiſcenda, remed.4.n.875. & de retinenda, remed.3.num.843. de recuperanda, remed.9. à num.316.& remed.15. num.640. Ioann. Garcia, de nobilitate, gl.1.§.2.num.5. Vvames, in c. tua nobis, num.10.de appell. Couarr. pract.c.13.n.8. Thuſcus verbo, appellatio, concluſ.407. num.2. Fachin.1.controuerſ. c.75. Ceuallos communium, 1. part.quæſt.15.num.6.Ioann.Gutierr.1. Canon. c.35.
num.91.& 92. Verum † ſublato appellationis reme- 3
dio, nullitatis adhuc benefic.grauato ſupereſt, vt docent Abb.conſil.65.Ceu.num.3.ſup. Thuſc.num.44. 4
Et ſi † minor ſit, cui ſi iure gaudeat, reſtitutionis auxilio potietur, Bald.conſil.379.num.9.lib.10. Thuſc. num.42.ſup.

Hæc iure ciuili ſunt veriſſima, cæterum Pontifi- 6
cio iure, appellationem in poſſeſſoria cauſa interpoſitam, vtrumque ſuſpenſiuum, ſcilicet, & deuolutiuum effectum operari, commune interpretum eſt placitum, quod non leuiter iuuare videntur text. in cap. ex

c.ex conqueſtione, c.cum ad ſedem, de reſt. ſpol.c.ſignificauerunt, de teſt.Clem.vn.de ſequeſtrat. Clem. 1.de cau poſſ.quibus fundamentis huic ſententiæ acceſſerunt poſt alios Menoch. ſupr. Cou. verſic. 1. concl.Menoch.dict.remed.5.num.641. Thuſc.n.18. Gomez in leg.45. Taur.num.194. interdictis omnibus, ſiue adipiſcendæ, ſiue retinendæ, aut recuperandæ poſſeſſionis, ſine hæſitatione admittit Gutierr. ſupr. num. 86. & 87. niſi vbi de retinenda poſſeſſ. agitur notoriam actoris poſſeſſionem nulla peremptoria rei allegatio excludat, ita indicatum firmant, num.88. ſed nec in manifeſto ſpoliatore locum habere conſtat, ei ſiquidem Pontificem ius appellandi adimet facultatem, c.Romana, §.præterea, de appell. per quem text.dict.R.Rom.conſil.324. ſequitur Iul. ſup.num.33.

7 Hoc amplius, & peculiari in cauſa, poſſ.16. quæ hæredi ſcripto decernit, ex l.fin.Cod.de edict.D.Adr. vt nedum iure Pont. ſuſpenſionem operetur effectum appellatio: ſummarium enim iudicium eſt moram in hæreditaria rerum occupatione non patiens, voluntas namque teſtatoris celerem expoſtulat executionem, qua ratione nititur Imper. in l. quiſquis, C.quorum appell.differre ergo propter interpoſitam appellationem non debet, ita Couarr. ſup. verſic.3. concluſ. Menoch.de retinenda, remed. 4.num.826. & 840. Thuſcus pluribus modis limitans, verbo, appell.concl.409. Parlador. id iure Regio obſeruari docens, lib.2. rerum quotidianarum c.5.n.31.

8 Ex ſuperioribus fit, quod cum iudicium id, quo pendente lite ei conſeruatur poſſeſſ.qui temp.moræ litis poſſidebant, c.cum veniſſent, verſic. nos igitur, de Inſtit.l.æquiſſ.de vſufr.l.ſi liberis, §.fin. de liberali cauſa, C.vnde originem habuit, id interdictum, quod nos item appellamus, quo is in poſit.rerum maioribus pendente lite conſeruetur, ad quem iure pertinere videtur, de quo copioſe egerunt Couarr.pract. c.15.Sarm.2.ſelectarum, c.13.num.9.Menoch.de retin.remed.vltimo, Molina, leg.103.c.13.ſit ſummariſ. ab eo iure, etiam Pontificio appellatio interpoſita executionem ſent.non ſuſpendet. Acced.15.extraordinarium illud iudicium eſſe, à quo interiecta appellatio deuolutiuum tantum operatur effectum, docent Menoch.vbi proxime, num.48. Gutierr.d.c.35. num.96. & num.168. & ſeq. Qua ratione à ſent.interdicto interim, lata iure Regio appellari, quoad effectum ſuſpenſiuum non poteſt, leg.9. & 10.titul.7. lib. 5. Recopil. & ſi quoad deuolutiuum effectum ſupplicat.admittatur, ſummariè tamen tractanda, docet Couarr.d.c.17.num.8.non ſatis perceptus à Menoch.d.remedio vltim.num.53.quo nomine eum reprehendit Gutierr. num.102. verum etſi hæc iure Regio diſpoſita ad amuſſim obſeruari debeant; non tamen videtur omnino iuris Principiis conuenire iudicium hoc, ſiquidem hoc non mere poſſeſſorium videtur, ſed admiſtam habere proprietatis cauſam, cum is in poſſeſſ. conſeruetur, in quem, vel in verum maioratus ſucceſſorem, l.tranſlata videtur, ſed ex diſpoſitione, d.l.10.non tam de detentat. bonorum, in eo agitur, quam plena poſſeſſionis cauſa diſcutitur; petitorio dumtaxat iudicio, ad Regias Chancellarias remiſſo, quæ non naturale conſiderat Molin. ſup.n.17.lib.5.Recop.

9 Vidimus quando in cauſis poſſeſſoriis admittenda ſit Ciuili, & Pontificio iure appell.quibus id adiungimus iure noſtro in quavis poſſeſſoria cauſa appellare ſolitum, executionem, qui ſent.retardari antiquato tit.C.ſi de moment.poſſ.paruis exceptis caſibus, de qq.ſup. teſtantur Molin. vbi proxime Ceuallos, num.7.facit text.in leg.9.tit.7.lib.5. Recopil. *Quibus addes, & quæ in propoſito huius appellationis in momentaneæ poſſeſſionis cauſa, an ea vtrumque operetur effectum, ſcripſerunt Rebuffus, de remediis poſſeſſoriis, art.1 gloſſ.1. num.23. Neuizan.conſil.81.num.4.Renintendis, deciſ.70. per tot. Gracian.diſcept.Forenſ. diſceptat.74. ex num.16. & c.310.ex num.67.& 68.Sigiſmund.Scacia, de appell. quæſt.17.limit.6. memb.2. num.1. Gaſpar Rodr. de annuis redditibus, lib.1 quæſt.70.num.51.cum ſeqq. deciſio Rotæ apud Farin.2. tom. c.183. n.4.& 287. num.8.Hieron.Gonzalez, ad reg.8.Chancell.gloſſ.6. num.224.& 225. alia deciſio apud eundem Farinac. 641.& eſt bonus locus, apud Lancellot. de attentatis, 2.part.c.20. in præfatione, quæſt.5.num.207.vbi ſcribit in Rota, in cauſis poſſeſſoriis, de manutenendo inhibitionem aduerſus manutentionem non dari. Quibus fauere nimis videtur deciſio, leg.9. tit.7. lib.5. Recopil. quæ ſtatuit in cauſis tenutæ ſupplicationem non remorari executionem, cui licet inuitus acquieſcere cogitur Molina, de Primogen. lib.3. c.13.num.19.diſputat Io.Garcia, de nobilit. gloſſ.1. §.7.num.5.Valaſcus, conſult.51.n.48. Olanus in antinom.iuris, lit.P.n.47. Ceuallos, de cognitione per viam violentiæ, 2.part.q.29.Menoch.de retin.poſſeſſ. remedio fin.num.48.

Decimum tertium Præceptum.

Si la ſentencia definitiua de que ſe apelò es ſegunda, ò tercera, y conforme con las primeras, y quando ſe diran tres ſentencias conformes.

Quoties appellare liceat, aut ſupplicare, §. 13.

SVMMARIA.

1 *Appellare tertio in vna cauſa non, licet nullumque hac in re diſcrimen eſt inter interlocutorias ſententias.*
2 *Appellare ſup.deſertione appellationis etiam poſt ſecundam prouocationem, licet.*
3 *Appellari à tertia ſententia, ſi plus prioribus contineat, poteſt.*
4 *Appellare à tertia ſententia quando tertius poſſit.*
5 *Sententiæ tertiæ prioribus concordis effectum nullitatis obiectio non remoratur.*
6 *Nullitas manifeſta oxactis aduerſus tertiam ſententiam prioribus conformem locum habet.*
7 *Nullitas ex defectu iuriſdictionis quando aduerſus tertiam ſententiam conformem opponi poſſit.*

LItigatorum calumniam, qui innumeris appella- 1
tionibus interpoſitis in infinitum lites protrahebant, cohibere ius ciuile cupiens, ſemel dumtaxat appellare permiſit, gemino iudicio ſuperatum ſi appellauerit poſſeſſione iubens excidere, vt conſtat ex l.vn.de poſſeſſ.ab eo, quibus prouocauit, in C.Theod. per quem text.id notat Cujac.in paratitl.& poſth.ad tit.C.ne liceat in vna eademque cauſa, idque Alarici Italorum Regis edicto cautum teſtatur Caſſiodor.lib.9.quicquid Vvames, dicat, in c.ſua nobis, n.1. de appell.contendens nullum appell.numerum iure ciuili prœfixum, vt ſit, id certum eſt.Iuſtin. conſtit. quæ extat in l.vn.C.ne liceat in vna eademque cauſa geminatam appellationem admittendam, & tertiam repellendam prouocatione, huic iuris Pont.diuiſ, concinunt, in c.directæ, c. ſua nobis, de appellationibus, eoque iure vt nos conſtat, ex leg.25.tit.23. p.3.leg.5.tit.17.l.2.tit.16.lib.4.Recop.vbi id ſuperioribus iudicibus tribuitur, vt ab eorum ſententiis ſecundo ſupplicare fas non ſit, proſequuntur, in dictis locis